NAGKAYKAYSA NGA IGLESIA METODISTA

DAGITI PRINSIPIO SOSIAL

Kas inaprobaran ti General Conference ti 2024 a naaramid idiay Charlotte

Dagiti Prinsipio Sosial Ti Nagkaykaysa Nga Iglesia Metodista

DAGITI LINAON

PAKAUNA 4
PREAMBULO 6

KOMUNIDAD DAGITI AMIN A PARSUA 9
Pakauna 9
Agpeggad ti Nakaparsuaan 9
A. Pannakadadael Dagiti Ecosystem 9
B. Ti Ibabara ti Sangalubongan ken ti Panagbalbaliw ti Klima 10
C. Panagdepende Kadagiti Fossil Fuel 10
Panangaywan iti Nakaparsuaan 11
A. Environmental Racism 11
B. Dagiti Pagalagadan ken Aramid a Mangsalaknib ken Mangpatalinaed iti Aglawlaw 11
C. Hustisia Pakaseknan iti Taraon 12
D. Panangaywan Kadagiti Amin a Parsua 13
E. Pannakasalaknib ti Law-ang 13
F. Pannakapasingked ti Siensia ken ti Nainsigudan a Pannakaammo Dagiti Naisigudan nga Umili 13

TI EKONOMIKAL A KOMUNIDAD 15
Pakauna 15
Dagiti Karit ti Ekonomia 15
A. Globalisasion 15
B. Kinapanglaw ken ti Saan a Pangpapada ti Pastrek Dagiti Tattao .. 16
C. Panagilako ken Panaggatang iti Tao ken Panangbag-en 16
D. Panagpasuksok ken Panagkurakot 17
Hustisia iti Ekonomia 17
A. Responsible a Panakonsumo 17
B. Panagtalon ken Pannakapartuat Dagiti Agrikultural a Produkto ... 18
C. Ti Dignidad ti Panagtrabaho 19
D. Panaginana, Panaglinglingay ken Panagpabaro iti Pigsa 19
E. Dagiti Responsibilidad Dagiti Korporasion 20

TI SOSIAL A KOMUNIDAD 22
Pakauna 22
Ti Mangpatanor a Komunidad 22
A. Ti Pamilia 22
B. Dagiti Awanan Asawa 23
C. Seksualidad ti Tao 23
D. Panagasawa 23
1. Panagasawa ti Maysa nga Ubing 24

2. Panagasawa iti Adu (Poligamia) 24
3. Diborsio 24
Dadduma Pay nga Isyu iti Kagimongan 25
A. Panagabuso iti Droga, Nasanger nga Inumen ken Tabako 25
B. Panang-Bully ken Daduma Pay a Kita ti Kinaranggas 25
C. Kolonialismo, Napabaro a Kolonialismo ken Dagiti Epektoda 26
D. Ipapatay nga Addan Dignidad 26
1. Napudno nga Panangtaripato Kadagiti Tattao nga Addan Iti Kanibusanan ti Biag (Wenno Agngangabit ken Patay) .. 27
2. Euthanasia ken Panangpakamatay 27
E. Panagsugal 28
F. Panangpatas ti Lalaki ken Babai, Panagduduma ti Gender (Genero) .. 28
G. Media ken Dagiti Teknolohia ti Komunikasion 29
H. Pornograpia 29
I. Medikal a Panagadal ken Panagsukisok 30
J. Panagidonar iti Paset ti Bagi ken Pannakai-Transplant 30
K. Reproductive Health ken Abortion 30
L. Rasismo, Etnosentrismo ken Tribalismo 32
M. Seksual a Panagranggas, Abuso ken Atake 32

TI POLITIKAL A KOMUNIDAD 34
Pakauna 34
Dagiti Pagrebbengan ti Gobierno 34
A. Ti Iglesia ken Dagiti Gobierno 34
B. Ti Saan a Panagtulnog Dagiti Umili 35
C. Mangagas ken Makapagpabukel a Hustisia 35
D. Ti Dusa a Patay 36
E. Criminal Justice 36
F. Gubat ken ti Panagserbi Militar 37
Dagiti Kangrunaan a Kalingtegan ken Waya-waya 38
A. Pannakataripato ti Salun-at 39
B. Dagiti Ubbing ken Agtutubo 39
C. Lallakay ken Babbaket, Panaglakay ken Panagbaket 40
D. Dagiti Babbai ken Ubbing a Babbai 40
E. Dagiti Lallaki ken Ubbing a Lallaki 41
F. Dagiti Nainsigudan nga Umili 41
G. Dagiti Migrante, Imigrante ken Dgiti Agkamang Kadagiti Sabali a Pagilian 42
H. Dagiti Tattao nga Adaan An-anayen 42
I. Orientasion Seksual ken Gender Identity 43
J. Dagiti Kameng ti Minoridad a Relihion 43

PAKAUNA

Atiddag ken nabaknang ti pakasaritaan ti United Methodist Church ken dagiti denominasion a nagtaudan daytoy maipapan iti panagmaseknan iti hustisia iti kagimongan. Adu dagiti nalawag a takder dagiti miembro kadagiti kontrobersial nga isyu maipapan iti nacristianoan a prinsipio. Adu dagiti inaramid ni John Wesley a panangipakitana iti panangaasina kadagiti tattao. Malaksid iti dayta, nagsao pay a maikontra iti panangabuso kadagiti animal, ti pananggundaway kadagiti napanglaw, ken ti saan a naimbag a panangtrato iti tao. Simmurot dagiti nagkauna a Metodista kadagiti pagtuladan nga impakita ni Wesley. Adda dagiti nangkontra iti panangilako kadagiti tattao tapno agbalin nga adipen, iti panaglako ken panaggatang kadagiti kontrabando a produkto, ken ti naranggas a panangtrato kadagiti balud. Napigsa met ti panangkondenar dagiti United Brethren iti panangadipen kadagiti tattao.

Idi 1908, ti Methodist Episcopal Church ti kaunaan a denominasion a nangaramid iti Social Creed. Impanawagan daytoy ti "patas a kalintegan ken naan-anay a hustisia agpaay kadagiti amin a tattao aniaman ti kasasaad ti biagda." Adda met dagiti maipada a pablaak nga inaramid ti Methodist Episcopal Church (South) ken ti Methodist Protestant Church kadagiti simmarsaruno a dekada. Nangaramid met iti Social Principles ti Evangelical United Brethren Church idi 1946, idi a nagtipon ti United Brethren Church ken Evangelical Church. Idi 1972, uppat a tawen kalpasan ti panagtipon ti Methodist Church ken ti Evangelical United Brethren Church, nangaramid ti General Conference ti United Methodist Church iti kabarbaro a Social Principles. Narebisar daytoy idi 1976 ken ti tunggal simmarsaruno a General Conference. Idi 2008, adda innayon ti General Conference a litania a kakuyog ti Social Creed.

Saan a linteg ti iglesia dagiti Social Principles. Ngem ketdi, dagitoy ket pakakitaan ti napnoan kararag ken napasnek a panagtrabaho ti General Conference nga agsao maipapan kadagiti isyu iti agdama a lubong, manipud iti umiso a pundasion kas naibatay iti biblia ken teolohia kas maiyalubog kadagiti kasayaatan a tradision tayo kas Nagkaykaysa a Metodista. Babaen kadagiti Social Principles, maayabantayo nga agbalin a napudno ken tapno makipaset kadagiti pakaseknan ti kagimongan. Nairanta daytoy a mangisuro ken mangiturong kadatayo kas panangtungpaltayo iti akemtayo kas profeta. Agserbi pay dagitoy kas karit kadagiti amin a kamkameng ti United Methodist Church tapno agpanunotda nga addaan kinatanang ken kinapasnek. Guyugoyendatayo a sipapasnek a pagbiagantayo ti pammatitayo. (Kitaen ti ¶ 509.)

Maysa met a sibibiag a dokumento Dagiti Prinsipio Sosial. Adu dagiti napapateg a panagbalbaliw a napasamak iti United Methodist Church iti napalabas a 50 a tawen, pakairamanan dagiti napapateg a pasamak idiay Africa, Europa ken Pilipinas. Nabigbig daytoy ti General Conference ti 2012 isu nga inmandarna ti pannakarebisar Dagiti Prinsipio Sosial tapno mapaspasayaat ti pannakaipundasion daytoy iti teolohia, naiyababa tapno nalawlawag a maawatan, ken maiyannatup daytoy iti sangalubongan.

Tapno matungpal daytoy, rinugian ti General Board of Church and Society ti nagdawat iti balakad babaen kadagiti konsultasion a naaramid iti tunggal maysa kadagiti lima a Jurisdiction ti iglesia iti U.S. ken kaadwan kadagiti Central Conference. Nasurat ti pakpakauna a borador ti narebisar a Prinsipio Sosial babaen iti innem a grupo. Naggapu iti naduma-duma a paset ken benneg ti iglesia dagiti kamkameng ti grupo. Pinaspasayaat daytoy ti maysa nga Editorial Revision Team batay kadagiti reaksion a naawatda babaen iti online a survey, ti adu a konsultasion kadagiti kumperensia annual ken sentral, ken ti kiniddawda a komento manipud kadagiti iskolar ti iglesia, dagiti obispo, dagiti gunglo iti iglesia, ken dagiti

pangpangulo iti sibubukel a denominasion.

Dagiti Espesial nga Editorial Notes:
Iti pakabuklan dagiti Prinsipio Sosial, ti termino a “dakami” iturongnatayo ti entero nga (a) sakup ti General Conference agraman amin nga kamkameng ti Nagkaykaysa nga Iglesia Metodista.

PREAMBULO

Dakami dagiti tattao a maawagan iti Nagkaykaysa a Metodista. Pasingkedanmi ti pammatimi iti sibibiag a Dios, ti namarsua iti amin a banag ken nangawag kadagitoy a naimbag, ken namarsua kadagiti tattao kas kaas-asping ti mismo a Dios. Agyamankami gapu ken Jesu-Cristo, isu a mangsubbot ken mangagas iti pannakirelasionmi iti Dios. Agtalekkami kadagiti panagtignay ti Espiritu Santo a mangbalbaliw iti biag dagiti tattao ken ti sangaparsuaan. Iwaragawagmi pay ti pammatimi a nakasagana agpaay iti amin ti parabur ti Dios ket "awan ti makaisina kadatayo iti ayatna: ti patay man wenno ti biag, dagiti angheles man wenno dagiti sabali a nailangitan nga agturay wenno pannakabalin, ti agdama man wenno ti masakbayan, vti kangatoan a law-ang man wenno ti kaunggan ti daga. Awan a pulos iti sangaparsuaan ti makaisina kadatayo iti ayat ti Dios a kukuatayo gapu ken ni Cristo Jesus nga Apotayo!" (Roma 8:38-39).

Manipud pay idi punganay, inayabandakami ti Dios a maipaset iti maysa a tulag, maisinggalut iti Dios, iti tunggal maysa ken iti nakaparsuaan a nakaskasdaaw ken addaan iti panagduduma. Inayabandakami pay ti Dios tapno agbiag a siaayat kadagitoy a nakairelasionanmi ken tapno aywananmi ti lubong a pinarsua ti Dios ken ti hardin ti Apo. Iti panangaramidmi iti pasetmi a mangaywan iti nakaparsuaan, palubosanmi dagiti amin a sabali pay a parsua a mangaramid kadagiti naisingsingayan nga akemda iti pannakitulag ken pannakairelasionda iti Dios (Gen. 2:7-15). Ayatenmi ti tunggal maysa kas imbilin ni Jesus: "Adda baro a bilin nga itedko kadakayo: Agiinnayatkayo. Kas iti panagayatko kadakayo, kasta met koma ti panagiinnayatyo. No agiinnayatkayo, maammoanto ti amin a tao a dakayo dagiti adalak" (Juan 13:34-35).

Naparsuakami a kalanglanga ti Dios tapno agbiagkami a naitulag iti Dios ken iti lubong. Ngarud, raemenmi ti dignidad ti amin a parsua ken pasingkedanmi a naimbag ti amin a biag.

Ammomi nga agbibiagkami iti sidong ti parabur ti Dios, isu a mabalinanmi nga ipudno dagiti basbasolmi. Saanmi nga inayat ti Dios iti amin a puso, kararua, panunot ken pigsami. Saanmi nga inayat ti padami a tao kas kadagiti bagbagimi. Nakipasetkami kadagiti nakillo ken mangdadael iti biag a sistema ti kagimongan. Saankami a nagbalin a napudno nga agaywan kadagiti pinarsua ti Dios, saanmi met nga impateg ti akem ti tunggal parsua agpaay iti pannakapaspasayaat ti lubong nga inaramid ti Dios. Mainayon iti daytoy, saanmi a sinurot ni Jesu-Cristo iti panangibingayna iti nabuslon nga ayat ti Dios ken nagserbi kadagiti "kanunumoan" (Mateo 25:45). Saankami a nagpaidalan iti Espiritu ti Dios iti inaldaw a pannakipagbiagmi kadagiti tattao ken ti daga. Nagkurangkami, ngem kaskasdi nga ay-ayatennakami ti Dios.

Agyamankami gapu iti ayat ti Dios a mamakawan ken mangpagsanto, isu a naited kadakami ken iti amin a tao ken mangiyasideg kadakami agturong iti ayat nga awan pagkuranganna. Babaen iti parabur ti Dios, naayabankami tapno ad-adda pay nga agbalinkami a kas ken Cristo, ngarud agbalinkami a manangngaasi ken nainkalintegan.

Sumungbatkami iti dayta nga ayab ket sumurotkami ken Jesus, isu a nangayat iti amin iti awan patinggana nga ayat – dagiti ubbing, dagiti maikulkulasay, dagiti nailunod ken dagiti dida ammo ti pagturonganda. Ayaban ni Jesus ti tunggal kaputotan tapno sumurot kenkuana iti amin a pusoda: ilukatmi dagiti pusomi kadagiti masarakanmi iti inaldaw; kaasianmi dagiti pamilia ken kaarrubami; raemenmi ti dignidad ken pateg ti amin a tao, asideg man wenno adayo kadakami; mabigbigmi dagiti sistema a mangdaddadael kadagiti biag ti tao babaen iti kinapanglaw, gubat ken panangilaklaksid; ket agtrabahokami agpaay iti

hustisia ken panangtaripato kadagiti iglesia, komunidad ken iti kagimongan. Inayabandakami pay ti Dios a mangaywan iti nakaparsuaan, taripatoenmi dagiti tangatang ken dandanum, daga ken mulmula, ken amin a sibibiag a parsua.

Agyamankami iti naimbag a sagut ti Dios - ti Iglesia a Sapasap ken dagiti nacristianoan a tagipatgen kas makita iti tradision a Wesleyan ken iti United Methodist Church. Bigbigenmi nga adu dagiti paset ti bagi ni Cristo, ket napateg amin dagitoy. Ngarud, raemenmi dagiti nagdudumaan iti uneg ti Bagi ni Cristo, pakairamanan dagiti nagdudumaan iti pannakaawat ken panangiyebkas iti pammati, kadagiti sagut ken wagwagas ti panagserbi, ken kadagiti kapadasan iti biag kas sinukog ti puli, kultura, komunidad, abilidad, edad, orientasion seksual, ken gender. Pasingkedanmi ti pammatimi iti saan a marukod a pateg ti tunggal tao nga inikkan ti Dios iti naisingsingayan a sagsagut. Pabaroenmi ti pannakaikomitmi nga agbalin a napudno a saksi ti ebanghelio iti inaldaw a trabaho ken biagmi ken paspasayaatenmi ti panagsakmi kas iglesia. Napateg a sagut ken maysa a dakkel a karit ti kaadda ti panagduduma. Mabalin nga apektaranna ti kapasidad ti iglesia nga agbiag ken agserbi a sipupudno. Nupay kasta, ayaban ti Dios ti iglesia tayo tapno magna iti narigat a dana ti panagbalin nga adalan. Ni Jesus ti mangiturong kadatayo ken ti Espiritu ti pigsatayo iti inaldaw. Babaen iti tulong ti Dios, awatentayo ti karit tapno sumurot tayo iti naindaklan a nakaayaban tayo tapno "aramidentayo ti nalinteg, ipakitatayo ti di agbalbaliw a panagayat, ken agtulnogtayo a sipapakumbaba iti Dios tayo" (Mikias 6:8). Agtultuloy nga inspirasion dagiti Nagkaykaysa a Metodista dagiti General Rules ni John Wesley tapno sipupudnoda a mangaramid kadagiti banbanag a saan a mangdangran, agaramid iti naimbag, ken sumurot kadagiti ordinansa ti Dios. Bigbigenmi dagiti karit a sangsangoen ti iglesia tapno agtrabaho ken napnoan-asi babaen iti napasnek a panagdengngeg ken panagsasarita ken ti panagtitinnulong iti panagserbi, uray pay no saankami nga agtutunos iti pannakaawat iti amin a banag.

Bigbigenmi a maysa a sibibiag a bagi ti iglesia a naurnong manipud iti nagduduma a paset ti sangkataoan. Isut' gapuna a manipud pay iti panangrugi ti iglesia, saanen a maymaysa ti papatien, kapanunotan ken aramid dagiti Cristiano. Manipud pay idi un-unana, saan a mailibak ti kinapudno ti kaadda ti nagduduma a pannakaawat ken kontrobersia. Makitatayo daytoy kadagiti Ebanghelio, kadagiti surat ni Pablo, iti Aramid Dagiti Apostles ken kadagiti dadduma pay a paset ti Baro a Tulag. Adda tiempo nga adda dagiti tumaud a nagdudumaan ti kapanunotan dagiti Cristiano. Dadduma kadagitoy ti agtultuloy a mangyeg iti nakaro a panagsisina iti iglesia iti agdama. Tunggal dumteng ti kastoy a panawen, masapul a sangoen dagiti napudno a Cristiano ti saanda a panagtutunos ken uray pay ti pannakaupayda, ken saanda a kalluban ti panagdudumada babaen iti panagapammarangda nga agkaykaysa ken agtutunosda. Kasapulan ketdi a situtured ken determinado ti iglesia a mangsango kadagiti saan a panagkikinnaawatan kas sangsangkamaysatayo a mangtingiting iti pagayatan ti Dios. Bigbigenmi daytoy ket ikomitmi ti bagbagimi iti daytoy a banag. Ngarud, ikarimi a bigbigen ken abrasaenmi a situtured, sitatalek ken sinanama dagiti kontrobersia a tumaud iti nagtetengngaanmi, ket awatenmi dagitoy kas pammaneknek a saan pay a nalpas ti Dios iti panangmulina kadatayo kas tattaona.

Bigbigenmi a ti Dios ti Namarsua, Mannubbot ken Mangaywan kadakami, ket tarigagayanmi nga isentro dagiti biag ken panagsaksimi iti Dios. Natalgedkami nga awan ti makaisina kadakami iti parabur ti Dios, ket ti panagsaksi ti iglesia iti kagimongan ti maysa a pammaneknek iti dayta a parabur. Babaen iti tulong ti Dios, ikarimi nga agtitinnulongkami iti panagserbi ket padayawanmi ti dignidad ti amin a tao, uray pay no saankami nga agtutunos iti pannakaawat; sapulenmi ti nakem ni Cristo, ken sumurotkami iti pagayatan ti Dios iti amin a banag.

[1]"The General Rules of the Methodist Church: The Nature, Design, and General Rules of our United Societies," *The Book of Discipline of The United Methodist Church* (Nashville: The Publishing House of The United Methodist Church, 2016).

KOMUNIDAD DAGITI AMIN A PARSUA

PAKAUNA

Daytoy ti naindaklan nga adal a kayat nga ipakita ti bendito nga Apo...adda ti Dios kadagiti amin a banag, ket kasapulan a makitatayo ti Namarsua iti tunggal parsua; kasapulan a kitaen ken aramatentayo ti amin a banag kas naikonektar iti Dios...isu nga agtaeng iti amin a parsua ken mangpaggaraw kadagitoy. Pudno a ti Dios ti kararua ti uniberso.[2]

Pasingkedanmi a kukua ti Dios ti sangaparsuaan. Pammaneknek daytoy ti kinaimbag ti Dios, ti panangtaripatona ken ti panangipaayna kadagiti kasapulantayo. Paset ti biag ti komunidad dagiti amin a naparsua dagiti tattao, dagiti animal ken dagiti sabali pay a banag nga adda rikna ken awanan iti rikna. Nakadepende ti panagrang-ayda iti pannakasaluad dagiti parsua ti Dios. Saanmi nga ibilang a naaramid ti nakaparsuaan tapno laeng adda aramaten ken busbusen ti tao. Ngem ketdi, naayabankami kas matalek nga agaywan kadagitoy ken tapno agbiagkami nga addaan iti umiso a relasion iti Namarsua ken kadagiti amin a parsua ti Dios (Gen. 1:26–31; Mat. 6:26–30; Rom. 8:22–24). Naayabankami met a mangraem iti akem ti tunggal parsua iti pannakaagas ti sangaparsuaan; ngarud, makidanggaykami iti sangaparsuaan a mangidaydayaw iti Dios (Sal. 148) ket bigbigenmi a pasetnakami ti maysa a dakkel a timpuyog dagiti naparsua a bukbuklen ti naduma-duma a banag. Napateg iti Dios amin dagitoy a parsua.

Pasingkedanmi a sagrado ti nakaayabanmi kas responsable a katalek ti Dios tapno siaayat nga aywananmi ti amin nga aramid ti Dios. Bigbigenmi ti nainsigudan a pateg dagiti pinarsua ti Dios, rambakanmi ti kinabaknang ti daga ken ti nagduduma a linaon daytoy, ket makidanggaykami iti sangaparsuaan a mangidaydayaw iti Namarsua kenkuana. Bigbigenmi a pasetnakami ti maysa a dakkel a timpuyog dagiti naparsua a bukbuklen ti naduma-duma a paset, ket napagkakamang amin dagitoy a biag. Nagtaud amin dagitoy iti Dios a nangparsua a napnoan iti parabur.

AGPEGGAD TI NAKAPARSUAAN

Bigbigenmi a gapu iti makadadael nga aramid ti tattao, agpeggad dagiti amin a parsua ti Dios. Ipudnomi pay ti panagrakaya ken nasaknap a pannakadadael ti aglawlaw. Daytoy ti mangyeg iti pangta ti pannakadadael a saan pay a napadpadasan iti napalabas. Agpeggad biag ti tao ken dagiti dadduma pay a sibibiag.

A. Pannakadadael Dagiti Ecosystem

Ammo man wenno saan ti tao, pasettayo ken mairanranudtayo iti imbag nga ipapaay ti dakkel ken nalawa a sistema ti biag. Daytoy ket bukbuklen ti panagkakamang dagiti nagduduma a sibibiag kas kadagiti animal, mula, insekto ken babassit nga organismo, ken ti pagnaedanda, pakairamanan ti angin, danum ken daga.

Gapu iti sobra a panagkonsumo, dagiti saan a napintas a pagalagadan, saan a nasayaat a pannakaiwardas dagiti natural a rekurso, ken dadduma pay nga aramid, nakaro ti pannakaapektar ti aglawlaw ken ti nakaparsuaan, banag a pagdependaran ti amin a biag. Masansan nga ibilbilang ti tao dagiti dadduma pay a parsua a kas man laeng maysa a banag a mabalinna nga ibelleng ken sukatan. Impalubos ken binaybay-an ti tao ti pannakadadael

[2] John Wesley, "Upon Our Lord's Sermon on the Mount."

dagiti sabali pay a sibibiag nga organismo ken ti pagnaedan dagitoy. Kasta met a saan a naikankano ti kapadasan ken timek dagiti tattao nga agpeggad unay gapu iti daytoy a kasasaad.

B. Ti Ibabara ti Sangalubongan ken ti Panagbalbaliw ti Klima

Gapu ti panagpudot ti sangalubongan ken ti panagbalbaliw ti klima, timmaud dagiti nakaro a kasasaad a mangyeg iti pangta iti pakabuklan ti biag ti lubong. Adda dagiti aramid ti tao nga pakaigapuan ti iyaadu ti makasabidong nga elemento iti tangatang kas koma iti carbon dioxide, methane, ken nitrous oxide. Ti nakaro nga industrialisasion, ti nasaknap a pannakadadael dagiti kabakiran, ken ti sobra a panagdepende iti produkto petroleo ket sumagmamano laeng kadagitoy makadadael nga aramid.

Gapu iti nakaro a panagsaknap ti greenhouse gas kadagiti naglabas a dekada, saan nga agpatpatingga ti iyaasideg ti baybay iti daga, kumarkaro ti kaadu ti asido kadagiti taw-taaw, umad-adu ti panawen ti tikag ken kinakurang ti taraon, ket umad-adda ti saan a normal a panawen kas koma iti nakaro unay a pudot wenno nakaro unay a lamiis, sobra a tudo wenno pulos nga awan ti tudo, ken kasta unay ti pigsana a bagyo. Ibalballaag dagiti eksperto maipapan iti klima a dandanitayon dumanon iti kanito nga awanen ti mabalintayo nga aramiden tapno mabalbaliwantayo dagiti negatibo nga epekto ti ibabara ti sangalubongan ken ti panagbalbaliw ti klima. No saan nga agtitinnulong dagiti tattao, iglesia, komunidad, dagiti pasdek-negosio, gobierno ken dagiti organisasion nga nailubongan, saanton a malapdan dagiti negatibo nga epekto dagitoy.

C. Panagdepende kadagiti Fossil Fuel

Ti kadakkelan a pakaigapuan ti pannakaurnong ti greenhouse gas ken ti panagbara ti lubong ket ti pananguram kadagiti fossil fuel kas koma iti coal, petroleo, ken ti natural gas, nupayman basbassit ti epektona. Tapno mabalbaliwan ti agdama a sasaaden ti panagbara ti lubong, kasapulan a maiyad-adu pay dagiti panagsukisok, panagpataud ken pannakaibunong dagiti maaramat a kasukat ti fossil fuel, kas koma iti enerhia a parnuayen ti init, angin, danum ken geothermal. Iti panagbiroktayo kadagiti alternatibo iti fossil fuel, napateg unay a liklikan dagiti solusion a mangpakaro iti agdama a kasasaad wenno mangparnuay kadagiti baro ken saan a napakpakadaan a problema iti aglawlaw. Kas pagarigan, iti panagdepende iti nuclear nga enerhia, masapul a siguradoen ti natalged a pannakaidulin ken panakatengngel ti linaonna a radioactive a rugit.

Adda dagiti nabiit pay a singasing tapno makissayan ti panagraira dagiti greenhouse gas babaen iti pannakagaraw ti daga, ti aglawlaw, agraman ti angin ken danum. Mabalin a makaited daytoy iti saan a mapakpakadaan nga epekto ken nakarkaro pay a pannakadadael ti aglawlaw a pagdependaran ti amin a biag.

Saan a maliklikan a no maisardeng ti nakaro a panagdependar kadagiti fossil fuel, adda nadagsen nga epekto daytoy kadagiti tattao ken komunidad a nakadepende pay laeng ti pagbiaganda iti pannakapartuat, pannakailako ken pannakaiwaras dagitoy a produkto. Kasapulan a maaramid ti kasayaatan a wagas tapno iti panagbirok kadagiti alternatibo a pagtaudan ti enerhia, makissayan ti negatibo nga epekto daytoy iti pagpastrekan dagiti adda iti daytoy a trabaho. Maaramid daytoy babaen iti panangsuporta kadagiti tattao a makasarak iti kabarbaro a pagtrabahoan, mangtulong kadakuada iti kanito a maawananda iti trabaho ken pagpastrekan, ken mangted kadakuada iti makaanay nga oportunidad ti panagsursuro ken panagsanay.

PANANGAYWAN ITI NAKAPARSUAAN

Mabasatayo iti Genesis 1 ti panangawag ti Dios a naimbag dagiti pinarsuana (Gen. 1:4, 10, 12, 18, 25, 31). Mabasatayo met iti Genesis 2 nga "impan ni Yahweh a Dios ti tao iti Minuyongan ti Eden tapno talonen ken aywananna" (Gen. 2:15). Naimbag ti pinarsua ti Dios ket napateg ti tunggal pasetna, isu a kasapulan a raemen daytoy ti tao, salakniban ken aywananna ti amin a parsua ken ti amin nga aspeto daytoy.

A. Environmental Racism

Ipudnomi a dagiti maikulkulasay a komunidad, pakairamanan dagiti nainsigudan a tribo ken grupo, dagiti paset ti minoria a relihion, dagiti napanglaw ken dadduma pay a nakakapsut a grupo ti ad-adda nga agsagsagaba kadagiti negatibo nga epekto ti pannakadadael ti nakaparsuaan. Ngarud, ikarimi a pagkedkedanmi ti amin a kita ti panangdadael ken panangbaybay-a iti aglawlaw, kasta met ti saan a patas a pannakaaramat daytoy. Dagitoy nga aramid ti mangparparigat kadagiti napanglaw a komunidad ken pagilian, isuda nga aglaklak-am kadagiti saan a nasayaat nga epekto ti napeggad nga aglawlaw, polusion, dagiti maibelbelleng a kontaminado a basura, ken ti panagrakaya dagiti siudad ken il-ili. Maibilang dagitoy nga aramid kas environmental racism. Busorenmi dagiti pagalagadan ken aramid a mangikulkulasay a komunidad kas permanente a nababba nga klase ti tao, kasta met no saan tayo nga ikankano dagiti nainsigudan nga sirib dagiti umili. Nauneg ti pannakaammo dagiti nainsigudan nga umili ken dadduma pay a grupo maipapan iti panagbiag kas maysa a komunidad. Ipanawaganda ti napudno a pannakatrato a siraraem iti angin, daga ken danum. Busorenmi met ti saan a pannakaikankano ti timekda.

Dagitoy met a grupo ti ad-adda ken nakaro ti panagsagabana iti angkit, kanser, dagiti ubbing nga adda depekto iti pannakayanakda, ken dadduma pay a sakit a kabaelan a malapdan. Adda pakainaigan dagitoy a sakit kadagiti makasabidong a kemikal iti daga, danum ken angin a makaapektar iti danum nga inumentayo, iti taraon ken iti aglawlaw. Igunam-gunammi kadagiti gobierno, pasdek-negosio ken dagiti grupo dagiti umili nga ipangpangrunada ti pannakapaspasayaat ti pannakalapped ken pannakaagas dagitoy a sakit.

Ipanawaganmi ti pannakaipasdek dagiti nainkalintegan a prinsipio, pagalagadan ken aramid agpaay iti pannakaaywan ken pannakasalaknib ti aglawlaw. Pasingkedanmi ti kinasirib ken aramid dagiti nainsigudan nga umili ken dagiti maikulkulasay a tattao maipapan iti bukodda a panagdesision no ania ti kasayaatan nga aramid ken pagalagadan a makaipaay kadagiti kangrunaan a kasapulanda kas tao, pakairamanan ti taraon, danum, pagnaedan, ken nadalus a daga. Isuda ti addaan iti kalintegan nga agdesision para iti bukodda a pagsayaatan. Mairaman dita ti pannakaammo ken kalinteganda a makaammo kadagiti maiparbeng nga impormasion ken ti turayda nga agdesision maipapan kadagiti proyekto a mabalin a mangdangran iti daga, angin ken danum.

B. Dagiti Pagalagadan ken Aramid a Mangsalaknib ken Mangpatalinaed iti Aglawlaw

Tapno mapataud dagiti pagalagadan ken aramid a makaisubli iti balanse a biag ti nakaparsuaan ken manggibus iti saan a nasayaat a relasion iti nagbaetan ti sangkataoan ken kadagiti amin a pinarsua ti Dios, napateg ken kasapulan a maitandudo ti pannakapatalinaed ken pannakasalaknib ti aglawlaw.

Sabten dagitoy a pagalagadan ken aramid ti agdama a kasapulan ti tao, kasta met a siguradoenda nga adda kasapulan a pagbiag dagiti sumarsaruno a kaputotan. Ipangpangruna dagitoy a pagalagadan ken aramid ti pannakasalaknib ti amin a kita ti biag

ken ti aglawlaw kas suportaranna met ti tao tapno agbiag daytoy nga addaan umno a relasion iti daga.

Igunam-gunammi kadagiti amin a Nagkaykaysa a Metodista a pagbiaganda dagitoy a pagalagadan ken aramid, kas koma iti panangliklikda iti sobra a panagkonsumo, panangusar kadagiti banbanag iti sabali a pakaaramatanda imbes nga ibelleng dagitoy, panangliklik kadagiti produkto a mangrugit wenno mangdangran iti aglawlaw, ken panangkissay iti panagaramat kadagiti produkto-petroleo nga pangpabara iti balay, ken iti transportasion ken dadduma pay a tagilako.

Bigbigenmi a saan nga umanay a balbaliwantayo laeng dagiti personal a nakairuamantayo nga aramid tapno maisardeng ken mabalbaliwan ti pannakadadael ti aglawlaw iti adun a dekada. Suportaran ngarud ti iglesia ti agtitinnulong a panagtrabaho iti lokal, rehional, nasional ken internasional a benneg tapno makorehir dagiti sangalubongan nga panangdangran ti tao iti aglawlaw. Masapul a mairaman dita ti pannakaparnuay ken pannakaipakat dagiti pagalagadan ken aramid a mangsalaknib kadagiti amin a sibibiag a parsua, ken ti pannakaitandudo ti panagrang-ay ti ekonomia iti wagas a saan a makadadael iti aglawlaw. Dawatenmi kadagiti tattao nga agbalinda a responsable iti panagkonsumoda, kasta met ti insigida a panagtignay maibusor iti panagbara ti sangalubongan ken ti panagbalbaliw ti klima.

C. Hustisia Pakaseknan iti Taraon

Rumbeng a maipangpangruna iti kabiitan a panawen ti pannakapartuat ti taraon iti wagas a saan a makadadael iti aglawlaw, babaen kadagiti mismo nga umili, ket maibunong daytoy segun iti kasapulan ti tunggal maysa. Itandudomi dagiti nabukel a pagalagadan ken aramid tapno masigurado a nasalun-at ti pannakataraon dagiti tattao ken maaddaanda iti nadalus a danum nga inumen, kangrunaanna unay kadagiti komunidad a naglasat iti pannakadadael ti aglawlawda wenno napaidaman iti makaanay a rekurso a mangpataud wenno gumatang iti bukodda a kanen.

Pasingkedanmi met nga adda agwaywayas ken nawaya a kalintegan dagiti tattao a mangngeddeng pakaseknan iti taraon. Itandudo daytoy ti kalintegan ti amin a tao a maaddaan iti nasalun-at a taraon kas mayannatup iti kulturada, taraon a napataud iti wagas a saan a makadadael no di ket mangpatalinaed iti aglawlaw. Adda iti ima ti mismo a lokalidad ti pannakatarawidwid ti panagpartuat iti taraon. Suportaranmi dayta a ganuat. Mairaman dita ti pannangted iti gundaway kadagiti lokal a komunidad a makipaset a nalaing kadagiti desision maipapan iti kita dagiti dingoen ken mula a masapul a mapatanor. Saanmi a kanunongan dagiti agrikultural a pagalagadan ken aramid a mangipaidam ti taraon kadagiti mannalon ken dagiti dadduma pay nga agtartrabaho iti talon, kasta met kadagiti komunidad a nakapartuatan dagiti taraon. Agtignaykami agpaay iti natibker a pannakasalaknib ti kalintegan dagiti nainsigudan nga umili iti daga, dagiti taraon ken danumda.

Busorenmi ti panangtagikua dagiti kompania iti kalintegan kadagiti nagduduma a bukel ken organismo a sigud a maar-aramat iti panagtalon ken agrikultura. Ti alisto a panagsaknap daytoy nga aramid, pakairamananan ti panangsingir kadagiti mannalon a mangaramat kadagitoy ti nangkissay ti pannakaimula dagiti tradisional a mula ken nangpadakkel iti utang dagiti babassit a mannalon. Gapu iti daytoy, suportaranmi dagiti tignay ti panagtitinnulong ken panagbibingay agpaay iti pannakapataud dagiti bukbukel a tradisional a maimulmula agpaay kadagiti makasapul kadagitoy.

Ipanawaganmi met ti pannakaaramid dagiti pagalagadan a mangkissay iti wagas ti panagtalon a makasapul iti adu unay a carbon, isu a mangpakaro iti panagbalbaliw ti klima.

Masapul a responsable dagiti agparpartuat iti nakaro nga epekto ti carbon iti pannakaipakete dagiti taraon, iti pannakaiwaras ken pannakaibiaheda, ket kitaenda ti kinatalged ken pagimbagan dagiti agrikutural a trabahador ken dagiti trabahador iti pagaramidan ti taraon.

D. Panangaywan Kadagiti Amin a Parsua

Nasisita a paset ti agtultuloy a pammarsua ti Dios dagiti ayup. Naisigud ti pateg dagitoy. Suportaranmi ti pannakarespeto ken makatao a pannakatrato dagiti ayup. Awatenmi ti sursuro ti Biblia a mangsirmata iti panawen nga aglalangen a sikakappia dagiti tattao ken dadduma pay a parsua iti napabaro a lubong (Isa. 11:6).

Maysa kadagiti pakakitaan ti panagraem ken makatao a pannakatrato dagiti ayup ket ti pannakasalaknibda, iti kasta, masigurado a dagiti ayup a maar-aramat iti talon ken dadduma pay a trabaho ket saan a maranggasan wenno maabuso. Masapul met a maikkanda iti naanay a panaginana ken pannakataraon. Kontraentayo met ti pwersado a panangpaggugubal kadagiti ayup.

Masapul a maikkan iti nasalun-at a pagnaedan ken makaanay a taraon ken danum dagiti ayup a mapadpadakkel tapno agbalin a taraon ti tao. Mapadakkelda met iti makatao a kasasaad ket mapartida iti wagas a maibasbassit ti panagsagaba ken pannakariknada iti sakit.

No maipapan kadagiti parsua nga agnanaed kadagiti kabakiran, idagadagmi ti panagtitinnulong dagiti internasional nga organisasion, gobierno, gunglo dagiti umili, iglesia ken maseknan nga indibidual ken grupo tapno maisardeng ti panaganup ken masalakniban dagiti ayup a dandanin ti pannakapukaw ti pulida, ken ti pannakaaywan ti bumasbassit a disso a pagnaedanda. Kondenarenmi ti nakaro ken nasaknap a pannakapukaw ti nagduduma a kita dagiti ay-ayup. Ipanawaganmi ti pannakapataud dagiti pagalagadan ken aramid a mangaywan iti nakaparsuaan, iti kasta agpadpada a rumangpaya ti biag dagiti ayup ken ti tao.

E. Pannakasalaknib ti Law-ang

Saan laeng a ti daga ti pinarsua ti Dios, no di ket mairaman pay ti sibubukel nga uniberso, agraman ti law-ang. Ngarud, kas naibaon nga agaywan kadagiti pinarsua ti Dios, saklawen ti trabahomi saan laeng nga ti aglawlaw ti tao, saan laeng a ti bukodtayo a solar system, ngem uray pay dagiti dadduma nga galaxy. Ngarud, busorenmi ti pannakaabuso ti law-ang, ti panangtagikua daytoy ti tao ken ti panangibilangna kas maysa a banag, kasta met ti militarisasion ti law-ang. Namnamaenmi a sikakappia ken agtitinnulong dagiti pagilian iti panangsukisokda iti law-ang, agraman iti bulan ken dadduma pay a disso. Masapul a dagiti pagimbagan ken rekurso nga ipaay dagiti sumaganadto pay a panagsukisok ket makatulong iti sangkataoan.

F. Pannakapasingked ti Siensia ken ti Nainsigudan a Pannakaammo Dagiti Nainsigudan nga Umili

Pasingkedanmi ti kinapateg ti siensia ken ti panunot. Makaited dagitoy iti naun-uneg a pannakaawat iti nagtaudan ken ti panaggaraw ti uniberso. Bigbigemi met a mabalin nga agbanag ti siensia ken panunot iti saan nga umiso a pannakaaramatan ken iti pannakaabuso, kas met laeng kadagiti dadduma nga aramid ti tao. Igunam-gunammi ngarud kadagiti amin a paset ti sientipiko a panagadal tapno surotenda dagiti kangatoan a pagrukodan ti moralidad iti panagsukisokda ken iti panangipakatda kadagiti naduktalanda.

Pasingkedanmi met ti nainsigudan a pannakaammo dagiti nainsigudan a komunidad, partikular ti panangipanetget dagiti natibo ken nagkauna a tattao iti sikakappia ken balanse a pannakipagbiag iti daga ken dadduma pay nga ayup, kasta met ti pannakasalaknib ti angin, daga ken danum.

TI EKONOMIKAL A KOMUNIDAD

PAKAUNA

Idi pinarsuadaka ti Akinkukua iti langit ken daga ket inkabildaka ditoy lubong, insaadaka ditoy saan a kas agtagikua no di ket kas agaywan: Intalekna kenka ti nagduduma a banag tapno aywanam iti maysa a panawen, ngem ti Dios latta ti kakaisuna nga akinkukua kadagitoy ket saanda a maisina iti Dios. Uray sika a mismo, saanmo a kukua ti bagim. Kukuanaka ti Dios, kasta met ti amin nga adda kenka. [3]

Kas Nagkaykaysa a Metodista, mamatikami a kukua ti Dios ti isu-aminmi ken amin nga adda kadakami. Dakami ti temporario nga agaywan kadagiti kinabaknang ken material a bambanag a naurnongmi. Iti panangtamingmi kadagiti pakaseknanmi iti kuarta, obligadokami nga agserbi iti Dios ken kadagiti padami a tao iti amin nga aramidenmi.

Adu dagiti tema ken bilin manipud iti Biblia maipapan iti panagbiag a sikakaysa kadagiti "kanunumoan kadagitoy kakabsatko," pakairamanan dagiti napanglaw, ulila, balo, gangannaet, ken dadduma pay a nakapuy a paset ti kagimongan (Amos 5:7–13; Mat. 25:3–46; Sant. 2:15–16). Ngarud, ikarimi nga agtignaykami agpaay iti pannakaipasdek ti ekonomia a nalinteg ken agserbi kadagiti amin a tattao segun iti pagkasapulanda.

DAGITI KARIT ITI EKONOMIA

A. Globalisasion

Mamatikami a masansan a makatulong iti pagimbagan ti tao ken ti aglawlaw ti panagtitinnulong ti sangalubongan. Nupay kasta, agladingitkami agsipud ta iti adu a gundaway, pinataud ti globalisasion dagiti dadakkel a lapped iti pannakagun-od ti naekonomiaan a hustisia. Babaen iti globalisasion, napagkaykaysa dagiti ekonomia dagiti pagpagilian; kasta met, timpuar dagiti multinasional a korporasion nga addaan iti dakkel nga akem iti sistema ti negosio ti sangalubongan.

Awan duadua nga adda dagiti pinansial ken dadduma pay a pagimbagan nga impaay ti globalisasion. Nupay kasta, dinadaelna met dagiti naipasdeken a paglintegan maipapan iti umno a sueldo ken trabaho, pinakapsutna ti pannakasalaknib ti aglawlaw, ken pinapardasna ti panangbukbukod ti sumagmamano a tattao iti kinabaknang ti lubong. Pinakaro pay ti globalisasion ti sobra a panagkonsumo gapu ta aliston ti panaggatang kadagiti nababa ti presiona a magatgatang. Gapu iti panagdardaras nga aggatang kadagiti materiales a maaramat para iti ad-adu pay a mapartuat a produkto, saan metten a narespeto ti kalintegan dagiti nainsigudan nga umili iti bukodda a daga.

Kas iglesia, bigbigenmi ti kinapateg ti pannakapartuat ti ekonomia a nalinteg, mangsabet iti kasapulan ti tunggal tao ken mangited iti pagimbagan dagiti amin a kamkameng ti kagimongan, kangrunaan dagiti maikulkulasay ken nakapuy a tattao. Saan a kabaelan nga iwardas ti maymaysa a tao, komunidad wenno gobierno ti globalisasion. Isut' gapuna nga awaganmi ti United Nations, World Trade Organization, ti International Monetary Fund ken dadduma pay nga ahensia tapno obligarenda dagiti gobierno ti nagduduma a pagilian a mangpartuat iti ekonomia a mangipangpangruna kadagiti tattao, saan ket a ti ganansia ken pagpastrekan, kasta met ti pannakasalaknib ti aglawlaw.

[3] John Wesley, "The Use of Money."

B. Kinapanglaw ken ti Saan a Panagpapada ti Pastrek Dagiti Tattao

Kas Nagkaykaysa a Metodista, sumursurotkami kadagiti tugot ni John Wesley a pundadormi. Pinapintas ni Wesley ti biag dagiti tattao nga agrigrigat gapu iti kinapanglaw, panagbisin, saan a pannakaammo nga agbasa wenno agsurat, pannakaibalud, pannakaadipen, adiksion ken sakit.

Kondenarenmi ti lumawlawa a nagbaetan dagiti nabaknang ken napanglaw, kasta met ti panangbukbukod dagiti sumagmamano ken bassit laeng a porsiento ti populasion ti lubong iti kinabaknang. Agladingitkami gapu ta nakaad-adu a tattao ditoy lubong ti agkurkurang kadagiti kangrunaan a kasapulanda iti panagbiag. Ikarimi nga agtrabahokami tapno mapukaw dagiti makagapu ken epekto ti kinapanglaw. Agladingitkami met gapu iti nakad-adu a pakaigapuan ti kinapanglaw kas iti gubat, kinakirang ti kasapulan, saksakit ken ti panagbalin a langalang dagiti adu a daga.

Busorenmi ti pammati a ti pannakaurnong iti kinabaknang ket tanda ti pabor ti Dios idinto a ti kinapanglaw ket tanda ti saan a panangbendision ti Dios. Ipudnomi a saanmi a kanayon nga impangag dagiti sao ni Jesus, isu a nangikasaba iti naimbag a damag kadagiti napanglaw, insurona nga asidegda iti umadanin a pagarian ti Dios ken kinaritna ti nabaknang nga agtutubo nga ipadawatna ti amin nga adda kenkuana tapno mabalinanna a suroten ni Jesus (Lucas 6:20; Mateo. 19:23–25).

Ikomitmi dagiti bagbagimi tapno aktibo a makipagserbi kadagiti napapanglaw a komunidad babaen iti panangibingaymi iti naimbag a damag ni Jesu-Cristo. Suportaranmi met ti panangbirokda iti patas nga oportunidad ken mangsabet kadagiti kasapulanda kas tao, pakairamanan ti taraon, danum, pannakasaluad ti salun-at ken edukasion. Busorenmi ti panangidasdasig ti iglesia iti panangtratona kadagiti tattao batay iti kinabaknang wenno masapulan dagitoy. Agtrabahokami met tapno mapukaw dagiti nakillo nga aramid, pagalagadan ken sistema a nangilumlom iti kinapanglaw kadagiti adun a kaputotan agingga a saandan a makaaon pay manipud iti daytoy.

C. Panagilako ken Panaggatang iti Tao ken Panangbag-en

Kondenarenmi ti panaggatang ken panagilako iti tao ken ti panangbag-en kas nadagsen a pannakasalungasing iti nainsigudan a dignidad ken pateg ti tunggal tao. Salungasingen met daytoy ti kalinteganna nga agwaywayas ken ti kabaelan ti tunggal maysa nga agdesision a bukbukodna kadagiti pakaseknan ti biagna. Ibilangmi ti panangbag-en a maibusor iti kangrunaan a nacristianoan a pammati nga amin a tattao ket naparsua a kaas-asping ti Dios.

Adda dagiti aglako ken aggatang ti tao tapno agtrabahoda nga inkapilitan ken awan ti kontrata wenno tulag maipapan iti daytoy. Adda met dagiti agdalan iti seksual a pannakaabuso, wenno saan maaramatda a pagnegosio babaen iti inkapilitan a pannakinaigda. Guraenmi ti pannakailako ken pannakagatang ti tao gapu ta salungasingen daytoy dagiti kangrunaan a kalintegan ti tao ket gundawayanna dagiti nakapuy ken awanan gaway a paset ti kagimongan – kangrunaanna dagiti menor de edad nga ubbing ken babbai, dagiti migrante, dagiti napagtalaw a tattao ken dadduma pay nga agbibiag iti kinapanglaw.

Suportaranmi ti pannakaisardeng ti panaggatang ken pannakailako ti tao ken ti aniaman a kita ti panangbag-en. Agtrabahokami tapno mapukaw dagiti saan a panagpapatas iti kagimongan isuda a pakaigapuan ti panagsaknap dagitoy a kinadakes. Busorenmi met ti pannakausar dagiti trabahador a nagbalin nga adipen, agtrabtrabaho nga awanan iti kontrata, naibalud wenno puersado nga agtrabaho kadagiti nagduduma nga industria. Idagadagmi kadagiti amin nga indibidual, pamilia, kongregasion ken dagiti agtagtagilako

nga iti panaggatang ken panaglakoda, kitaenda ti pagimbagan ti kagimongan. Maaramid daytoy babaen iti panangadalda no kasano ti pannakapataud dagiti produktoda, kasta met ti kasasaad dagiti nagtrabaho iti pannakaaramid dagitoy.

D. Panagpasuksok ken Panagkurakot

Busorenmi ti panagpasuksok ken amin a kita ti panagkurakot. Ibilangmi dagitoy kas panangdadael iti panagtalek dagiti umili kadagiti naisaad iti gobierno. Lapdanda ti pannakapaadda ti nalinteg ken patas a kagimongan. Guraenmi ti pannakipaset dagiti opisial ti gobierno, pangpangulo ti negosio, pangpangulo ti iglesia, ken dadduma pay nga agtuturay kadagitoy nga aramid, saan laeng a gapu ta illegal dagitoy no di ket gapu ta perdienda ti panagtalek dagiti umili kadagiti lehitimo a kita ti pagturayan. Dadaelen pay dagitoy nga aramid ti kangrunaan a prinsipio maipapan iti panagpapatas iti sidong ti linteg ket agbalin dagitoy a lapped iti pannakaipasdek ti nalinteg ken patas nga ekonomia. Gapu iti daytoy, mausar iti sabali a banag dagiti pondo ti publiko saan ket a kadagiti nakairantaanda ken mamanipular dagiti kontrata ti gobierno. Maapektaran dagiti proyekto ken serbisio a mangted koma ti pagimbagan iti entero a kagimongan.

HUSTISIA ITI EKONOMIA

> *Iti nagan ni Apo Jesus, ipakaasik kadakayo nga agtignaykayo kas mayalubog iti kinatan-ok ti pannakaayabyo! Awanen ti agsadsadut. Aniaman ti rumbeng nga aramidenyo, aramidenyo iti amin a kabaelanyo! Awanen ti sayangenyo. Isardengyon ti amin a panaggastosyo kadagiti tarigagay ti panagpapintas ti akinruar a langa ken dagiti tarigagay ti bagi. Isardengyon ti panagagum! Aramatenyo ketdi ti aniaman nga intalek kadakayo ti Dios iti panagaramid iti naimbag, iti tunggal kabaelanyo nga aramiden kadagiti kabbalayyo iti pammati, ken kadagiti amin a tattao![4]*

Naitulag ti tao iti Dios. Kas maiyalubog iti dayta a katulagan, mamatikami a maituding a pagraranudan ti amin a tao ken sibibiag a parsua dagiti pinarsua ti Dios. Dayta a pammati ti nakairamutan ti tarigagaymi a magun-od ti naekonomiaan a hustisia. Idi un-unana a panawen, ti oikos wenno sangkabalayan ti sentro ti ekonomia. Maipada dita ti pammatitayo nga awan ti ilaklaksid ti Dios iti sangkabalayanna iti sangalubongan. Dayta a pammati ti mangiduron kadakami a manggun-od iti ekonomia a nalinteg, mangsabet iti kasapulan ti tao, ken mataginayon.

Kas kamkameng ti sangkabalayan ti Dios ken kas pasurot ni Jesus, isu a nangisuro a masapul nga ikkantayo dagiti agdawat ken saantayo a baybay-an dagiti makasapul, abrasaenmi ti naibilin kadakami nga ibingaymi ti kinabaknang dagiti parsua ti Dios iti nainkalintegan a wagas ken agpaay iti amin a makasapul (Mat. 5:42). Igunam-gunammi ngarud kadagiti amin a gobierno, negosiante ken kadagiti asosasion dagiti umili a siguraoenda a saan laeng nga agbiag no di ket rumang-ay dagiti indibidual, pamilia ken komunidad.

A. Responsable a Panagkonsumo

Ita a panawen, napateg unay nga iti panagkonsumo kadagiti nagduduma a produkto, kitaentayo ti pagimbagan ti kagimongan. Igunam-gunammi kadagiti indibidual, pamilia ken kongregasion nga adaptarenda dagiti wagas ti panagbiag a mangkissay kadagiti saan a nasisita a basura, itandudoda ti nainkalintegan ken maitutop a sueldo, itandudoda ti pannakaaywan ti aglawlaw, ket kissayanda ti panagdependeda iti produkto-petroleo.

[4] John Wesley, "The Use of Money."

Igunam-gunammi kadagiti aggatgatang nga aramatenda ti bilegda tapno maguyugoy dagiti agparpartuat nga agaramid kadagiti produkto a makatulong iti sangkataoan ket liklikanda dagiti produkto a bunga ti pannakaabuso ken pannakaparparigat dagiti trabahador. Suportaranmi dagiti sikakappia ken saan a naranggas a tignay kas koma iti boycott, panagsurat tapno maidanon dagiti pakaseknan, panagkiddaw iti suporta dagiti stockholder ken ti pannakaakkal dagiti investment. Epektibo dagitoy a wagas iti panangiyebkas iti sangsangkamaysa a pannakadismaya kadagiti kompania a saan a nainkalintegan ken makadangran ti aramidda. Awaganmi met dagiti stockholder ken empleado nga aramatenda ti moral a bilegda babaen iti panangimpluwensiada kadagiti maaramid a pagalagadan kadagiti kompania. Igunam-gunammi a no nasisita a maaramid dagitoy a tignay, maiyannatupda koma kadagiti pannursuro ti ebanghelio ken iti takder ti iglesia a mangitag-ay iti dignidad ken pateg ti amin a parsua.

Bigbigenmi a dagiti nababaknang a pagilian ti mangkonkonsumo ti kaaduan kadagiti natural a rekurso ti lubong. Ngarud, suportaranmi dagiti internasional a pagalagadan ken panagtitinnulong tapno mapataud dagiti ekonomia a nalinlinteg ken mangitandudo iti panagrang-ay ti kasasaad ti tao.

B. Panagtalon ken Pannakapartuat Dagiti Agrikultural a Produkto

Ipaganetget ti Kararag ti Apo a nasisita ti "taraon iti inaldaw" (Mat. 6:11). Agserbi daytoy a nasken a palagip iti kinapateg ti inaldaw a pannakataraon ken ti dakkel nga akem ti panagtalon ken dagiti dadduma pay nga agrikultural a panagpartuat iti pannakasabet dagiti kasapulan a nutrision dagiti tattao iti sangalubongan. Ngarud, ipanawaganmi ti pannakaipasdek dagiti pagalagadan ken aramid a mangisigurado iti kinatalged ken seguridad dagitoy a pagtaudan ti biag ti tao, ken mangsigurado a ti panagdesision mainaig iti pannakapartuat dagiti produkto-agrikultura ken ti agganar kadagitoy a partuat ket silulukat ken agpaay iti amin.

Suportaranmi dagiti talon kadagiti lokalidad ken dagiti kukua ti pampamilia. Apresiarenmi ti pateg dagitoy iti pannakataraon ti nagkaadu nga umili iti sangalubongan. Kondenarenmi ti kumarkaro a panangmonopolio dagiti korporasion ken dadakkel a negosio iti pannakapartuat dagiti produkto-agrikultura. Gapu iti daytoy, dumakdakkel ti panagmaseknan ti adu a sektor maipapan iti pannakapukaw ti timek ken bileg dagiti umili nga agdesision, ti ipapardas ti pannakadadael ti aglawlaw, pakairamanan ti daga, danum ken kakaykayoan.

Kimmarkaro ti ar-aramiden dagiti dadakkel a negosio a mangireserba kadagiti kapipintasan a daga a maaramat laeng para iti pannakapataud dagiti bunga a mailako iti sabali a pagilian, imbes a mausar koma dagitoy a rekusro para iti pannakataraon dagiti umili. Isuda met ti nakaigapuan ti naparpardas a pannakaibus ti sustansia ti daga gapu iti panagimula iti maymaysa a klase ti mula, iyaadu ti methane gas manipud kadagiti taraken nga ayup, ti pannakadadel ti aglawlaw, ken panagpeggad ti salun-at dagiti trabahador gapu iti nakaro a pannakaaramat ti pestisidio ken herbisidio.

Iyendorsomi dagiti tignay a mangsalaknib iti panagtultuloy dagiti talon a kukua dagiti umili, pampamilia ken komunidad, ken ipanawaganmi ti pannakaikkat dagiti programa ti gobierno a magpabpabor iti kasta unay kadagiti dadakkel a korporasion ken negosio idinto ta bassit ti suporta kadagiti babassit a mannalon. Suportaranmi dagiti gannuat tapno maisubli ti kalintegan dagiti umili nga agsao ken agdesision maipapan iti pannakaaramat ti daga, ti pannakapartuat dagiti produkto, ti pannakapatanor dagiti dingoen, ken ti pannakasalaknib ti aglawlaw. Sinanamakami a babaen kadagitoy, matulongan dagiti umili nga umad-adu ti maganarda kadagiti panagtalonda ken iti dadduma pay a produkto-agrikultura.

Idagadagmi kadagiti amin a mannalon, dakkel man wenno bassit ti talonda, nga iti panagtrabahoda, maaywanan ti nakaparsuaan, mapatalinaed ti umno a koneksion dagiti amin a pagtaudan ti taraon, masigurado a nainkalintegan ti pannakapasueldo dagiti mannalon ken dadduma pay a trabahador, ken masalakniban ti aglawlaw.

C. Ti Dignidad ti Panagtrabaho

Mamatikami iti dignidad ti panagtrabaho, saan laeng a kas pagbiagan no di ket kas wagas tapno makatulong dagiti indibidual iti panagrang-ay ti pamiliada ken makatulong iti sapasap a pagimbagan. Gapu ta pasingkedanmi ti dignidad ti panagtrabaho, suportaranmi ti kalintegan ti tao a maaddaan iti natalged a kasasaad iti pagtrabahoan ken awan ti pagpeggadan iti salun-at ken seguridad. Suportaranmi met ti pannakaipasdek ken pannakaipakat dagiti pagannurotan a mangisigurado iti nainkalintegan ken ken maiyannatup a sueldo dagiti trabahador. Maaw-awagan met daytoy kas sueldo a makaanay a pagbiag. Bigbigenmi a kadagiti adu a komunidad ken lugar, adayo pay a mapasamak ti pannakapaadda ti trabaho a protektado ti kalintegan dagiti trabahador ken paggapuan ti makaanay a sueldo. Kadagiti kakasta a kasasaad, dakkel a karit ti pannakasigurado ti kalintegan dagiti trabahador. Agtrabaho latta ti iglesia agpaay iti nainkalintegan ken disente a pannakatrato dagiti trabahador. Suportaranna dagiti pagalagadan a mangilawlawa ti gundaway agpaay kadagiti ad-adu a tattao a makasarak iti napintas a trabaho nga addaan nainkalintegan a sueldo ken benepisio.

Busorenmi ti nasaknap a panagraira ti panagtrabaho dagiti ubbing. Mapursaran nga agtrabaho kadagiti paktoria ken komersial a pagtalonan dagiti ubbing nga agtawen iti nababbaba ngem iti 18 ket inkapilitan a saandan a matutor ti panagubingda ket baybay-anda ti panagadalda.

Suportaranmi ti kalintegan dagiti trabahador nga agtitipon, kasta met ti kalinteganda a mangbukel kadagiti unyon, ti makipaset iti sangsangkamaysa a panangkiddaw kadagiti empleadoda iti umiso a sueldo ken benepisioda, ken mangprotesta kadagiti saan a natalged a kasasaad ti pagtrabahoan ken dagiti saan a nainkalintegan a pagalagadan ken aramid. Suportaranmi met ti kalintegan dagiti trabahador nga agrali. Kontraenmi ti permanente a pannakasukat dagiti trabahador a nakirali wenno ti panangpagbalin kas illegal ti organisado a pannakaisardeng ti trabaho.

Suportaranmi dagiti tignay a manglimitar iti kapaut ti panagtrabaho iti maysa nga aldaw ken iti maysa lawas. Iyendorsomi dagiti pagalagadan a mangisigurado nga adda maited a bakasion iti tunggal trabahador ket mabayadanda kadagitoy. Mairaman dita ti oras nga agsakitda, ti panagminatayda, ti gundawayda nga agbotos wenno mangaramid kadagiti sabali pay a pagrebbenganda kas umili, piesta opisial wenno panaginana, ken panagbakasion dagiti nagannak a mangaywan kadagiti kayyanak wenno kaam-ampon nga ubbingda.

D. Panaginana, Panaglinglingay ken Panagpabaro iti Pigsa

Bigbigenmi nga insagut ti Dios kadagiti amin a tattao ti panaginana kas lagipenmi a naginana ti Dios iti maikapito nga aldaw ti panamarsua (Genesis 2:2; Exodo 20:8-11). Pasingkedanmi a napateg ti panagsardeng nga agtrabaho tapno makainana ken mapabaro ken mapapigsa ti panunot, bagi ken espiritu, aglinglingay, ken agserbi iti kasapulan dagiti komunidad a pakaibilanganmi. Pasingkedanmi pay a ti panaginana ket maysa a panawen ti pannangted iti inana kadagiti sabali pay a tattao.

Guyugoyenmi dagiti amin a Nagkaykaysa a Metodista a padayawanda ti panaginana babaen iti aktibo a pannakipasetda iti panagdaydayaw ti kongregasion lokal.

Igunam-gunammi kadagiti gobierno ken negosio nga itandudoda dagiti pagalagadan ken aramid a mangpalubos kadagiti tattao, aniaman ti relihion ken pammatida, a maaddaan iti makaanay nga oras nga agsardeng nga agtrabaho tapno makipasetda iti panagdaydayaw, panagpapigsa ken pannakikadua kadagiti kapammatianda.

E. Dagiti Responsibilidad Dagiti Korporasion

Mamatikami a kas kadagiti amin nga institusion nga inaramid ti tao, responsibilidad dagiti korporasion ken negosio ti agaramid ti naimbag, mangitandudo iti panagpapatas ken hustisia ken tumulong iti panagimbag ti biag ti kagimongan. Saan laeng nga agpartuat kadagiti produkto ti trabaho dagiti korporasion. Ngem ketdi, mamatikami nga adda napateg nga akemda iti panangitandudo iti pagimbagan ti ekonomia ken ti kagimongan.

Awaganmi dagiti korporasion ken negosio nga ipangpangrunada dagiti tattao a saan ket a ti mapastrekda ket surotenda ti kangangatoan a pagrukodan ti moralidad iti panagnegosioda. Ngarud, igunam-gunammi kadagiti mangidadaulo kadagiti negosio ken dagiti stockholderda a sumurot kadagiti amin a linteg, regulasion ken internasional a katulagan a mainaig iti pannakasalaknib ti aglawlaw, ti kinatalged ken seguridad iti pagtrabahoan, ken ti pannakasigurado ti pannakaited dagiti kangrunaan a kalintegan.

Maladingitankami iti nabayagen a kinaawan ti hustisia ken ti pannakasalungasing dagiti pormal a naanamongan a katulagan iti nagbabaetan ti pagpagilian. Responsable dagiti korporasion, negosio ken gobierno kadagiti aniaman a pannakasalungasing ken pannakadadael ti kalintegan ken daga dagiti indibidual ken komunidad ket ikomitmi dagiti bagbagimi nga agtrabaho a mangsalaknib ken mangitandudo iti hustisia.

Kasapulan a sipapanunot dagiti negosio iti pagimbagan ti kagimongan. Napateg daytoy a mekanismo tapno maobligar dagiti korporasion a mangitandudo iti sapasap a pagimbagan. Ngarud, dawatenmi kadagiti indibidual, pamilia, kongregasion ken dadduma pay a grupo iti iglesia nga adalenda ti pakaaramatan dagiti pondoda a naaramat iti investment ken usarenda ti kalintegan ken pannakabalinda babaen iti panangimandarda a maakkal dagiti kuartada manipud kadagiti industria a makadangran kadagiti tattao ken aglawlaw, ket ipanda dagitoy a pondo iti sabali. Kalpasan a naaramiden ti amin a sabali pay a wagas, dagitoy dagiti dadduma pay nga epektibo a pamay-an: pannakisarita, panagtitinnulong tapno agtignay dagiti shareholder, boycott ken ti panangakkal kadagiti investment.

TI SOSIAL A KOMUNIDAD

PAKAUNA

SSibibiag, managpartuat, agtigtignay ken nabileg ti pammati! Awan sabali a kabaelanna nga aramiden no di kinaimbag iti amin a panawen. Saan a pulos nga agdamag nga umuna no adda naimbag a masapul nga aramiden; ngem ketdi, aramidennan sakbay pay a maibaga, ket itultuloyna nga aramiden daytoy. Awanan pammati ti tao a saan nga agtigtignay iti kastoy a wagas.[5]

Iti ebanghelio ni Cristo, awan ti relihion no di nasosialan a relihion; awan ti kinasanto no di ti nasosialan a kinasanto. [6]

Kas Nagkaykaysa a Metodista, pasingkedanmi nga amin a tattao ket naaramid agpaay iti Dios ken iti tunggal maysa (Genesis 1:26-27; Filipos 2:3-8). Agbiagtayo, dumakkeltayo iti pammati, agserbi kas adalan ken agsaksitayo kas paset ti naduma-duma a napagkakamang a komunidad, mairaman pay dagiti pampamilia, pagadalan, sangkaarrubaan, pagtrabahoan ken ti nalawlawa a komunidad.

Naayaban ti iglesia kas naidumduma a gimong, mabigbig babaen iti pannakaikasaba ti Ebanghelio, panangadal iti Nasantoan a Surat, pannakapispisi ti tinapay, ken panagbalin a saksi iti pannakabalin ti panangsubbot ti Dios iti tengnga ti nadadael a lubong. Sumungbatkami iti ayab ti Dios ditoy lubong babaen iti panagbalinmi a saksi iti mangbalbaliw a pannakabalin ti Ebanghelio, panangngaasi, ken panangigaed iti pananggun-od iti hustisia ken kappia kas tanda ti umay a panagturay ti Dios. Kas maaramid amin dagitoy, maipalagip kadagiti amin a Cristiano nga uray nagdudumatayo, pasetnatayo amin ti maymaysa a bagi iti sidong ti panangituray ni Cristo (I Corinto 12:12-31).

TI MANGPATANOR A KOMUNIDAD

A. Ti Pamilia

Bigbigenmi a nagduduma ti kadakkel ken porma ti pampamilia. Napateg ti akem ti pamilia iti panangpatanor iti pisikal, moral ken naespirituan a pannakamuli dagiti ubbing, agtutubo ken nataengan. Dakkel ti akem ken nasisita ti pannakapatanor ken pannakasuporta tapno umno ti panaggaraw dagiti pampamilia. Igunam-gunammi ngarud kadagiti amin a kameng ti pamilia a tratoenda ti tunggal maysa nga addaan ayat ken panagraem. Guyugoyenmi dagiti nagannak ken dadduma pay nga agaywan a naannad, nainsiriban, ken nagagetda iti panangaywanda kadagiti annakda. Aywananda ida iti wagas a maitandudo ti pisikal, espiritual, emosional, ken moral a panagdakkelda.

Sagut manipud iti Dios dagiti annak. Kasapulan nga awaten ken pasangbayen ida. Ladingitenmi ta adda dagiti panawen a saan a kabaelan wenno saan a kayat a tungpalen dagiti nagannak ti obligasionda a mangaywan kadagiti annakda. Kadagita kakasta a pasamak, dayawenmi ti panangaklon dagiti kakabagian, dagiti foster parents ken dagiti nagannak a mangadaptar kadagitoy nga annak tapno isuda ti kangrunaan a mangpatanor kadakuada. Ngem uray pay kadagiti kakastoy a kasasaad, bigbigenmi ti kaadda ti nasaem ken nadagsen a rikna nga ibunga ti pannakaisina dagiti annak kadagiti pamilia a nagtaudanda. Igunam-gunammi a maaramid daytoy a banag iti nalinteg, sensitibo ken napnoan asi a wagas. Kadagiti

[5]Martin Luther, Preface, *Explanatory Notes on Romans*
[6]John Wesley, Preface, *Hymns and Sacred Poems.*

maitutop ken posible a situasion, igunam-gunammi a saan a mailimed ti pannakaadaptar ti maysa nga ubing, iti kasta ammo ti ubing ti amin nga impormasion a maiyannatup kenkuana, kas koma ti maipapan iti salun-atna ken dagiti kakabagianna.

B. Dagiti Awanan Asawa

Rambakanmi dagiti kabaelan ken maipaay dagiti awanan asawa ket busorenmi dagiti amin nga aramid ti kagimongan a mangidasig kadakuada. Raemenmi ti pangngeddeng dagiti awanan asawa maipapan iti panagasawa ket pasingkedanmi dagiti adu a wagas a mabalinda ti makipaset iti biag ti pamilia ken ti komunidad. Mairaman met dagiti awanan asawa a nagannak iti daytoy nauneg a kita ti panagraem. Mabigbigmi dagiti mainayon a dadagsen ken karit ti panagbalin nga awanan-asawa a nagannak. Idiayami ti panagayat, suporta ken panangtaripatomi tapno matungpal daytoy a naisingsingayan a trabaho.

C. Seksualidad ti Tao

Pasingkedanmi ti seksualidad ti tao kas maysa a sagrado a sagut. Bigbigenmi a makatulong ti seksual a kinalailo iti pannakapatanor ti emosional, naespirituan ken pisikal a pagimbagan ti tunggal tao ken iti pannakapaadda ti nasalun-at a seksual a langen-langen a naibatay iti ayat, panangsaluad ken panagraem.

Naimbag ken natural a paset ti biag ti seksualidad ti tao. Maiyebkas daytoy iti adu a nakaskasdaaw a wagas manipud pannakayanak agingga iti ipapatay. Nasukog ti seksualidad ti tao babaen iti pannakaparsua ken pannakapatanorna. Adda dagiti tinawid ti maysa a tao manipud kadagiti nagannakna, kasta met ti bunga ti pannakapadakkelna manipud kinaubingna, agraman dagiti impluwensia ti aglawlaw. Padayawanmi met ti nagduduma a pagpilian ken nakaayaban ti maysa a tao pakaseknan ti seksualidad kas koma iti saan a panagasawa ken ti panagasawa.

Suportaranmi dagiti kalintegan ti amin a tao nga isuda a mismo ti mangngeddeng maipapan iti seksual a relasion, agdesision maipapan iti bukodda a bagi ken masuportaran kadagitoy a desision, umawat iti komprehensibo nga edukasion maipapan iti seksualidad, nawaya manipud iti seksual a pannakaabuso ken kinaranggas, ken maaddaan iti makaanay a pannakataripato ti seksual a salun-atda.

D. Panagasawa

Iti uneg ti iglesia, pasingkedanmi ti panagassawa kas maysa a sagrado ken tungpal biag a katulagan a mangpagkaysa iti dua a tattao nga addaan pammati, maysa a nataengan a lalaki ken maysa a nataengan a babai, wenno dua a nataengan a tattao a nakadanon iti naan-anay a tawen tapno umannugot a makitipon iti tunggal maysa.

Nupay saan a bigbigen ti Nagkaykaysa nga Iglesia Metodista ti panagasawa kas maysa a sakramento, rambakan ken ipategmi daytoy a panagtipon kas maysa a parangarang ti pammati dagiti agassawa, pammati a nairamut iti pannakilangenda iti Dios ken iti tunggal maysa. Isu ti gapuna nga iyanninaw ti panagassawa ti agtultuloy a tarigagay dagiti agassawa a sangsangkamaysa a dumakkel iti sidong ni Cristo ken ti karida a mangpatanor iti singgalut ken tulagda. Bukbuklen ti kinalailo, parabur ken ayat dayta a katulagan.

Kas kamkameng ti nalawlawa a kagimongan, pasingkedanmi met ti pateg ti sibil a panagassawa wenno ti panangbigbig ti linteg ti gobierno iti panagassawa. Napateg ti panangbigbig ti linteg tapno masigurado a natibker ti mabangon a pamilia ken tapno naurnos ti pannakaiwardas dagiti tawid, kasta met ti talged a maited kadagiti agasawa ken annak dagiti amin a kalintegan, benepisio ken pannakasalaknib nga agpaay kadakuada.

1. Panagasawa ti Maysa nga Ubing

Busorenmi ti pannakaiyasawa ken panangasawa kadagiti ubbing ken kadagiti agtutubo a nababbaba iti 18 ti tawenna, uray pay kadagiti lugar a palubosan ti linteg ken kultura ti kasta a relasion. Makadadael iti emosional, bilohikal ken sosial a pannakamuli dagiti menor de edad ti naubing a panagassawa ken ti nasapa unay a seksual nga aramid. Partikular kadagiti menor de edad a babbai, ti nasapa unay a seksual nga aramid – ken ti panagsikog nga ibunga daytoy – ket mabalin a pakaigapuan ti permanente a pannakadadael dagiti nagunegda, nga agbanag iti tungpal-biag a sakit. Lapdan daytoy ti napintas nga oportunidad a mabalin a dumteng iti biag dagitoy a babbai. No aguray ti tao iti mas maikanatad nga edad nga agasawa, napinpintas ti gundaway a sumangbay kadagiti annak ken agtutubo tapno agbalinda a nasalun-at a nataengan ken responsable a kameng ti kagimongan. Ngarud, mamatikami a masapul a madanon dagiti agtutubo ti legal nga edad sakbayda nga umannugot a makiasawa.

2. Panagasawa iti Adu (Poligamia)

Saanmi nga anamongan ti poligamia wenno ti agsusukot a panagasawa iti adu. Nupay kasta, bigbigenmi nga adda ibungana a dakkel a problema ti puersado a panangpagsina kadagiti tattao nga adda ti kasta a relasion.

Kaaduanna, masansan nga agbalin a nakakaasi, napanglaw ken awanan namnama dagiti babbai ken annak a maisina iti kasta a relasion gapu ta maawananda ti mangsuporta iti pagbiagda. Ngarud, igunam-gunammi kadagiti pangulo ti iglesia nga agannadda a nalaing iti panangtamingda iti poligamia, ket ipangpangrunada a kitaen ti agtultuloy a salun-at ken pagsayaatan dagiti babbai ken annak a mangnamnama iti suporta ti asawa a lalaki.

Busorenmi dagiti gandat a mangilaksid wenno saan a mangikankano kadagiti pamilia a paset wenno nagbalin a paset ti poligamia, kangrunaan kadagiti babbai ken ubbing, wenno pananglapped kadakuada a mairaman kadagiti ministerio ti iglesia, agraman ti pannakipaset kadagiti sakramento. Igunam-gunammi ketdi kadagiti papastor ken kongregasion a pasangbayenda a napnoan parabur dagiti amin nga agkasapulan.

3. Diborsio

No nadadael ken saanen a maurnos ti relasion dagiti agassawa, wenno ti relasion ket makadadaelen iti panagassawada, wenno adayon ti riknada iti tunggal maysa ket saanen a mabaliwan daytoy, bigbigenmi a nupay naladingit nga aramiden, mabalin a maysa a nasisita nga aramiden ti panagdiborsio. Kadagiti kakasta a pasamak, balakadanmi dagiti agassawa nga agpaidalanda, ket no saanen a maliklikan ti diborsio, aramidenda daytoy iti wagas a maksayan ti makadadael nga epekto daytoy kadagiti kameng ti pamilia.

Iti panagassawa, saan a kasapulan nga agtalinaed ti maysa nga asawa iti relasion a makaabuso ken mangdangran iti bagi wenno panunotna tapno makuna a napudno daytoy iti katulagan ti panagassawa. Saanmi a suportaran ti pannakaipaidam dagiti ministerio ti iglesia kadagiti nakidiborsio wenno ti saan a pannangted kadakuada iti gundaway nga agidaulo iti iglesia, kas pastor man wenno kas laiko. Igunam-gunammi kadagiti papastor ken kongregasion a mangipaayda kadagiti ministerio ken programa a mangsuportar kadagiti nakidiborsio tapno

ringbawanda dagiti masansan a saan a napintas a panangkita ken panangtrato kadakuada ti iglesia ken kagimongan. Saan a lapdan ti diborsio ti pannakiasawa manen ti maysa a tao.

DADDUMA PAY NGA ISYU ITI KAGIMONGAN

A. Panagabuso iti Droga, Nasanger nga Inumen ken Tabako

Saklawen ti panagabuso iti droga ti makadadael nga epekto iti bagi ken panunot ti pannakailuod kadagiti droga, kasta met kadagiti nalawlawa nga epekto daytoy iti kagimongan. Nasaknap ken umad-adu ti panagabuso iti droga ken ti epekto daytoy. Umuna iti amin, bigbigenmi dagiti makadadael nga epekto ti adiksion ken ti saan nga umiso a panangaramat ken panangabuso kadagiti legal ken illegal nga agas ti biag dagiti agar-aramat kadagitoy, iti pamiliada ken iti sibubukel a komunidad.

Kadagiti adu a paset ti lubong, nakaron ti krisis a pinarnuay ti panagabuso iti opiod ken dadduma pay nga agas. Suportaran ti iglesia dagiti programa ken pagalagadan a mangtaming iti pakabuklan dagiti pakaigapuan ken agas ti lumanlanlan nga adiksion wenno pannakailuod. Saan koma nga ukomen ti kagimongan dagiti nailuod a tattao, ken ipaay koma ti amin a tukad ti gobierno dagiti kasapulanda kas maiyannatup iti problema ken kasasaadda.

Kas panangbigbigmi ti pannakadadael nga imbunga ti panagabuso iti maiparit nga agas kadagiti indibidual, pamilia ken sibubukel a kagimongan, igunam-gunammi kadagiti amin a Nagkakaysa a Metodista a liklikanda ti agusar iti aniaman a parit ken saan a maiparit nga intoxicant, droga wenno sabali pay nga agas a makaigapu ti adiksion, mangdadael iti panunot ken pisikal nga abilidad, ken agbanag iti napaut a pannakadadael dagiti indibidual, pamilia ken komunidad.

No maipapan iti panaginom iti nasanger nga inumen, bigbigenmi ti nabayagen a pagtaktakderan ti Nagkaykaysa a Metodista kas makita iti pakasaritaan daytoy: ti saan a panangsagid iti arak tapno maliklikan ti pannakadangran ti panunot, bagi ken espiritu nga ibunga ti nalabes a panaginom. Ngarud, igunam-gunammi kadagiti kayatna ti uminom kadagiti nasanger nga inumen, agraman ti wine ken beer, nga agtanangda ken timbengenda ti inumenda. Maysa pay a napateg a panunoten ket ti epekto dagitoy a tignay kadagidiay mangikagkagumaan a mangisardeng ti panaginom ken panagabuso iti arak.

Dumakdakkel ti medikal a pammaneknek a makailuod la unay ken makadadael iti salun-at ti direkta ken saan a direkta a panagipauneg wenno pannakalang-ab iti nikotina ken ti dadduma pay a kemikal a masarakan kadagiti produkto manipud iti tabako. Gapu iti daytoy, isingasing ti iglesia ti saan a pulos a panangsagid iti sigarilio. Iti panangisingasingmi iti daytoy, bigbigenmi ti rigat ti pannakailapsut manipud iti adiksion iti sigarilio ket idagadagmi kadagiti kongregasion a mangsapulda kadagiti wagas a matulonganda dagiti kayatnan ti agsardeng nga agsigarilio wenno agusar iti nikotina.

B. Panang-Bully ken Dadduma Pay a Kita ti Kinaranggas

Busorenmi ti amin a kita ti panang-bully – kas koma iti saan a maiparbeng ken naranggas a panangtrato kadagiti ubbing, agtutubo ken nataengan, agraman ti makapasakit a sao, pisikal a kinaranggas, panangtengngel iti emosion ti maysa a tao, ken panangpabain iti maysa a tao iti sosiodad. No dagiti ubbing ken agtutubo ti ma-bully, malapdan ken maapektaran ti emosional ken intelektual a panagrang-ayda, ket agbanag a napeggad ken saan a natalged dagiti pagadalan, sangkaarrubaan, virtual ken online a lugar. Masansan nga agpaut dagiti epekto ti panang-bully iti mental, pisikal ken emosional a kasasaad dagiti

biktima. Makariknada iti panagbutbuteng. Suportaranmi ti pannakaaramid dagiti pagalagadan a mangaywan kadagiti ubbing, agtutubo ken nataengan manipud iti pannaka-bully. Kadagiti situasion a menor de edad nga ubbing ken agtutubo ti nagaramid wenno nabiktima, igunam-gunammi ti pannakaaramid ken pannakaipakat dagiti pagalagadan kontra iti panag-bully. Kadagita a pagalagadan, maikonsidera koma ti agtultuloy a proseso ti panagmataengan dagiti biktima ken nagaramid iti panang-bully.

C. Kolonialismo, Napabaro a Kolonialismo ken Dagiti Epektoda

Adu pay laeng dagiti nagsasanga ken naglalaok nga epekto ti kolonialismo ken baro a kolonialismo iti agdama a panawen. Bigbigenmi nga uray pay iti sangalubongan a timpuyog dagiti Nagkaykaysa a Metodista, dakkel ti epekto dagitoy. Ti kolonialismo isu ti panangtengngel, naan-anay man wenno saan a naan-anay, kadagiti sabali a pagilian, tribo, ken tattao babaen iti panangsakup ken panangabuso kadakuada. Itultuloy ti baro a kolonialismo dagiti naglabas a gapuanan ti kolonialismo babaen iti panangpatalinaedna a mangtengtengngel iti ekonomia, politika ken ti kagimongan dagiti dati a kolonia a pagilian ken tattao.

Dadduma kadakami ket paset dagiti pagilian ken grupo a nagganana iti kasta unay manipud iti panangadipenna kadagiti sangkailian ken iti panangagawna kadagiti dagdaga ken dadduma pay a kinabaknang. Dadduma kadakami ket agbibiag kadagiti pagilian wenno paset dagiti komunidad a sumangsango kadagiti agtultuloy nga epekto ken kita ti kolonialismo, pakairamanan ti saan a natalged a kagimongan, ekonomia ken politika; saknap a malnutrision; saan a pannakaammo nga agbasa ken agsurat; sakit; ken agtultuloy a panagbasak-basak kadagiti daga dagiti nainsigudan nga umili ken tribo.

Bigbigenmi a saan nga inosente ti iglesia no di ket dakkel ken nakaro ti paset daytoy iti kolonialismo ken baro a kolonialismo. Awaganmi ngarud dagiti indibidual ken kongregasion nga adalenda dagiti nadamsak nga imbunga ti kolonialismo agpapan kadagitoy a panawen, ket kadagiti lugar a maitutop, agbabawi kadagiti agtultuloy a pannakipasettayo kadagitoy. Igunam-gunammi kadagiti amin a Nagkaykaysa a Metodista a sapulenda dagiti wagas a tumulong kadagidiay agsagsagaba pay laeng gapu iti kolonialismo. Mairaman kadagitoy dagiti kongkreto nga aramid ti panangisubli kadagiti nadadael ken aktibo nga itutulong agpaay iti pannakapaspasayaat ti biag dagiti tattao.

D. Ipapatay nga Addaan Dignidad

Bigbigenmi a ti biag ti tunggal tao ket aggibus iti ipapatay, ket pasingkedanmi nga agtalinaed kadatayo ti ayat ken panangsaluad ti Dios kas umallatiwtayo manipud biag agturong iti ipapatay agturong iti dakdakkel a biag. Pasingkedanmi dagitoy, kasta met nga itag-aymi ti sagrado a pateg ti tunggal tao. Isut' gapuna nga ipaganetgetmi a masapul a mataming nga addaan dignidad ken panagraem ti tunggal tao kas aglasatda iti ipapatay.

Iti panangipaganetgettayo iti ipapatay nga addaan dignidad kayatna a saoen a masapul a denggen ken raemen ti panagpili dagiti indibidual ken pamilia, masapul a marukod ken maitutop ti maaramat a teknolohia-medikal, ken masapul a maksayan wenno maikabassit ti aniaman a saan a nasisita nga ut-ot wenno panagsagaba. Pasingkedanmi ti kalintegan dagiti agngangabit ken patay nga aktibo a makipaset kadagiti desision a maaramid. Kas gimong dagiti mamati, naayabankami a tumulong kadagiti indibidual ken pamilia kas sangoenda dagiti kinapudno ti panagsagaba ken ipapatay. Saksianmi ti di agbalbaliw nga ayat ken parabur ti Dios kas saluadanmi ti tunggal maysa ken mabigbigmi ti kasapulanda, nupay saan nga insigida a mapadasan wenno marikna daytoy a panagayat.

1. Napudno a Panangtaripato Kadagiti Tattao nga Addan iti Kanibusan ti Biag (Wenno Angngangabit ken Patay)

Mamatikami iti nainsigudan a dignidad ken pateg dagiti tattao, maseknankami iti kalintegan ti pasiente, ken pasingkedanmi nga awan sabali nga akinkukua iti biagtayo no di ti Dios. Dagitoy a papatien ti mangsukog iti panangkitami iti patay ken ipapatay. Gapu iti daytoy, sipipigsakami a mangsuporta iti pannakapabileg dagiti pasiente ken dagiti ipatpategda iti biag tapno nalawag ken maawatanda dagiti pangngeddeng nga aramidenda. Nalawag koma kadakuada ti amin a banag sakbay nga agdesisionda maipapan iti pannakaagas ken maipapan iti posible a panagpatinggan ti biag ti pasiente. Maiyannatup koma dagitoy kadagiti maiparbeng a paglintegan ken kadagiti masursurot a medikal a pagrukodan. Iti kasta a proseso ti panangdesision, mabalin nga isu ti mangiturong kadagiti pasiente ken dagiti ipatpategda iti biag tapno pilienda a maitultuloy ti panagpaagas gapu iti manamnama a panagsayaat ti salun-at wenno kalidad ti biag. Iti sabali a bangir, mabalin nga agdesisionda a maisardengen ti panagpaagas no saanen a makatulong daytoy.

No naaramid ti desision a maisardengen ti panagpaagas, pasingkedanmi a dakkel ken napateg a tulong ti pannakataripato dagiti pasiente iti wagas a mariknada ti gin-awa, kas adda pannakabalinna; makissayan ti ut-ot ken panagsagaba; ken mapalubosanen nga awanan lapped ti ipapatay daytoy. Suportaranmi met ti pannakaaramid ti pakpakauna a direktiba maipapan iti pannakataming ti pasiente. Iti nasao a direktiba, nalawag a nailanad ti kayat ti pasiente a maaramid no kas pangarigan ta didan kabaelan ti aggaraw wenno agsao ket saandan a maibaga iti doktorda ti kayatda a mapasamak.

2. Euthanasia ken Panangpakamatay

Mamatikami a ti biag ket maysa a sagrado a sagut, isu a kas iglesia, itultuloymi a busoren ti euthanasia ken ti panagpakamatay. Itultuloymi met ti panagserbimi a mangaasi kadagiti pamilia a naapektaran dagiti kakastoy a pasamak. Ti euthanasia ket ti pananggibus ti biag ti maysa a tao babaen iti panangiturong wenno panangtulong ti maysa a doktor. Ditoy, ited ti maysa a doktor wenno health professional ti makapatay a dosage wenno kaadu ti agas kadagiti pasiente a saanen a maagasan ti sakitna. No dadduma, ti mismo a doktor ti direkta a mangaramid iti daytoy.

Ti panagpakamatay ket ti pananggibus ti maysa a tao iti mismo a biagna. Masansan a maysa a pakaigapuan ti panagpakamatay ket ti depression wenno dadduma pay a sakit iti panunot, agraman ti panagabuso iti droga. Iti sangalubongan, masansan a ti panaggandat nga agpakamatay ket bunga ti dakkel a personal a problema wenno problema iti pamilia, pakairamanan ti pannakapukaw ti pagsapulan, pannakapursar nga umakar nga agnaed iti sabali a pagilian, pannakapukaw iti pagnaedan, pannakaidadanes gapu iti puli ken kultura, ken napaut a pannakairurumen wenno dadduma pay a kinaranggas.

Nupay saanmi nga anamongan ti euthanasia wenno panagpakamatay, sipapakumbaba nga ipudnomi a nakurang ti pannakaawat ken sungbat ti iglesia pakaseknan daytoy. Igunam-gunammi kadagiti kongregasion nga adalenda dagiti kumplikado a pakaigapuan dagitoy nga aramid. Agsipud ta bigbigenmi nga adda iti ima ti Dios, saan ket a kadakami, ti kamaudianan a panangukom, busorenmi ti

pannakaipaidam dagiti ministerio ken panagserbi ti iglesia kadagidiay a nagpakamatay ken natay gapu iti euthanasia wenno kadagiti agladladingit a kapamilia wenno ipatpategda iti biag.

Mamatikami a ti panagpakamatay saanna nga ilaksid ti maysa a tao manipud iti aglaplapusanan a parabur ti Dios. Igunam-gunammi kadagiti papastor ken lokal a kongregasion a mangaramidda kadagiti maitutop a pagannurotan ti addang no kasanoda a tamingen dagiti agpangpanggep nga agpakamatay ken dagiti ginandatda a pukawen ti bukodda a biag ngem saanda a nagballigi. Masapul a mairaman kadagita a pagannurotan ti pannakaiturong dagiti tattao kadagiti eksperiensiado a counselor wenno medical professional. Imbes nga ilaksid wenno kondenarenda dagiti saan a nagballigi a nagpakamatay wenno dagiti kameng ti pamilia a naapektaran ti panagpakamatay, igunam-gumammi kadagiti papastor ken kongregasion a kaasian ken suportaranda dagitoy a tattao.

E. Panagsugal

Busorenmi ti panagsugal. Iti panagsugal, maisentro ti atension ti tao iti panagukkon iti kuarta ket saannan a panpanunoten ti pagimbagan ti amin a sabali pay a tao. Pabpabaknangen ti sugal ti bassit a bilang ti tao idinto ta papanglawenna ti kaaduan a tattao. Nakaad-adu ti tattao a nadadael ti biagda gapu iti sugal ket nailuoddan iti daytoy, agsipud ta pinerdi ti sugal ti naekonomiaan a biag dagiti mannugal ken dagiti pamiliada.

Bigbigenmi a kadagiti sumagmamano a lugar, inlukat dagiti First Nation, American Indian ken aboriginal a tattao dagiti pasdek a pagsusugalan kas panangipakitada iti panagwaywayasda ken kas maysa a napateg nga addang tapno adda pagbiaganda. Imbes a kondenarenna dagita a tignay, bigbigenmi a ti akem ti iglesia ket ti makisarita kadagiti maseknan, mangidalan iti panagadal maipapan kadagiti inanamaen ken sirmata dagitoy a komunidad, ken maaddaan iti naun-uneg a pannakaawat maipapan kadagiti pakasaritaanda ken ti agtultuloy a tarigagayda nga agwaywayas ken agbiag.

Ikarimi nga agtrabahokami tapno mapukaw ti kinapanglaw ket maiwaras dagiti pinansial a pagimbagan kadagiti tattao segun iti pagkasapulanda. Maysa daytoy a wagas tapno maksayan ti pannakagargari dagiti tattao nga agsugal, pakairamanan ti lotto, casino ken online a sugal.

F. Panagpatas ti Lalaki ken Babai, Panagduduma ti Gender (Genero)

Agpada a suportaranmi ti panagpatas ti lalaki ken babai ken ti pannakabigbig a saan a maymaysa ti kita ti gender. Ibilangmi dagitoy kas importante a kalat tapno masigurado a maipateg dagiti arapaap dagiti babbai. Babaen kadagitoy, masigurado pay a patas ti pannakaiwaras dagiti masueldoan a pagsaadan ken gundaway a makapangulo kadagiti amin a tattao. Kondenarenmi ti panagtultuloy latta ti pannakaidasdasig ti lalaki wenno babai, kasta met ti pananggura kadagiti babai iti iglesia babaen kadagiti aramid ken pannursuro daytoy, uray pay iti nalawlawa a kagimongan. Maladingitankami agsipud ta dagitoy a bangking a panagkita ket masansan a nagbanag iti pannakatagibassit ken pannakaikulasay ti panagpangulo ken pannakipaset dagiti babbai.

Busorenmi met ti aniaman a papatien, pagalagadan wenno aramid a mangibilang a saan nga agpatas ti lalaki ken babai, iti man uneg ti relihion wenno iti ruar ti iglesia. Ipaganetgetmi kadagiti kongregasion, papastor, dagiti board of ordained ministry, obispo ken dadduma pay nga opisiales ti iglesia tapno ipatungpalda dagiti kongkreto a tignay a mangpatanor ken mangitandudo iti panangidaulo dagiti amin a tattao, lalaki man wenno babbai dagitoy. Igunam-gunammi met kadagiti gobierno, negosio, ken kadagiti umili a

mangpanday kadagiti linteg ken pagalagadan a mangsigurado a maipaayan iti patas a serbisio, oportunidad ken pannakasalaknib dagiti amin a paset ti kagimongan.

G. Media ken Dagiti Teknolohia ti Komunikasion

Suportaranmi ti waya-waya dagiti tattao a mangiyebkas iti kapanunotanda. Saklawen daytoy ti waya-waya dagiti agiwarwarnak ken ti kalintegan dagiti amin nga umili a mangibingay kadagiti panirigan ken kapanunotanda. Mamatikami met a kasapulan a natakneng ken naraem dagiti amin a kompania ti media kas aramidenda ti trabahoda ken sumurotda kadagiti naituyang a pagannurotan ti journalism. Pasingkedanmi dagiti positibo nga akem ti media ken dagiti communication technologies iti panangisuro iti sapasap a publiko, ti panangbantay kadagiti lider ti gobierno tapno agbalinda a napudno kadagiti akemda, ken mangitandudo iti sangsangkamaysa a pagimbagan dagiti umili.

Maseknankami iti panangbukbukod ti sumagmamano laeng a dadakkel a korporasion nga agtagikua ken agkontrol iti media. Igunam-gunammi kadagiti tattao, komunidad ken gobierno nga agbalinda a nasiput ken naanep iti pannakaipakat dagiti pagalagadan a mangbusor kadagita a monopolio.

Bigbigenmi met a kasla met laeng kadagiti sabali a trabaho ti tao ti media, agsipud ta posible nga aramaten daytoy dagiti nasaur a tattao tapno tenglenda ti kapanunotan ti publiko, ballikugenda ti kinapudno, ken agisaknapda iti saan nga umno nga impormasion, riribuk ken panagbuteng. Saanmi nga anamongan ti panagsaknap dagiti napnoan-gura a balikas ken mensahe iti social media, pagiwarnak, TV, radio ken dadduma a benneg, ket awaganmi dagiti umili ken agtuturay nga aramidenda ti amin a kabaelanda tapno pukawenda daytoy. Guyugoyenmi met dagiti indibidual nga annadanda ti panangiyeb-ebkasda kadagiti kapanunotanda iti social media, bigbigenda a kasapulan ti panagkikinnaasi, ken makitada ti posible a pannakadangran ti sabali a tao no mapukaw ti asi.

Iti pay media ken dadduma a teknolohia ti komunikasion, kurang ti representasion dagiti naduma-duma a maikulkulasay a sektor, pakairamanan dagiti babbai, nagduduma a puli, dagiti addaan an-anayen, napanglaw ken dadduma pay. Mamatikami a kasapulan a silulukat ken agpaay iti amin ti media ken teknolohia ti komunikasion, parang-ayenna ti kinaimbag ken panagraem, ken salaknibanna ti dignidad ken pateg ti amin a tao, agraman dagiti kakapuyan a paset ti kagimongan.

H. Pornograpia

Sipipingetkami a mangtubngar iti pornograpia ken pagladingitanmi ti makadadael nga epekto daytoy iti kultura, pamilia, ken iti tunggal indibidual. Ti pornograpia ket insulto iti nagramuten a pammatitayo a ti seksualidad ti tao ket napateg a sagut manipud iti Dios. Dakkel ti epekto ti isyu ti pornograpia iti kadagiti adu a tattao iti uneg ken ruar ti sangalubongan nga iglesia. Numanpay addan dagiti graphic ken bulgar a ladawan iti adun a tawtawen, ti kaadda ken panagsaknap dagiti seksual ken agresibo a materiales iti agdama ti nangiturong iti dumakdakkel a problema iti pannakailuod ti adu a tattao pakairamanan dagiti agtutubo a dimmakkel nga adda internet iti pagtaengan ken kadagiti mobile device da. Awisenmi amin a kamkameng ti Nagkaykaysa nga Iglesia Metodista a sumuporta kadagiti tignay a mangbukel kadagiti epektibo a pagannurotan ti komunidad ken gobierno a mangikkat iti pannakaaramat dagiti ubbing iti pornograpia ken ti seksual a pannakairurumen ken pannakatagabu dagiti nataengan. Awaganmi pay ti iglesia a mangidiaya iti suporta nga awanan panaghusgar, rehabilitasion ken pannakataripato kadagidiay a nagsagrap iti makadadael nga epekto ti pornograpia iti biagda.

I. Medikal a Panagadal ken Panagsukisok

Suportaranmi dagiti medikal a panagadal ken panagsukisok a mangitunda iti posibilidad ti pannakapaksiat dagiti sakit ken/wenno pannakapaatiddog ken pannakapaspasayaat ti kalidad ti biag ti tao. Ipaganetgetmi a masapul a maiyalubog kadagiti naanamongan a pagrukodan ti bioethics ti amin a medikal a panagadal, pakairamanan ti genetic engineering. Nagtaud dagitoy a pagrukodan iti responsibilidad ti doktor a saan a mangdangran. Mairaman ditoy ti pannakagarantiya ti agwaywayas a pangngeddeng ti pasiente, ti panangipalubosna iti maysa a banag ket naibatay iti umno nga impormasion a naipaay kenkuana; kinasigurado a dagiti benepisio ken risgo dagiti medikal a panagsukisok ket pada-pada a maiwaras kadagiti grupo iti komunidad; ti kari ti pagimbagan dagiti pasiente a paset ti panagadal; ken ti gundaway a mapaspasayaat ti tay-ak medikal.

Igadagadmi ti nainget a pannakawanawan ti aniaman a kita ti eksperimento medikal tapno maisigurado a maipakat ti kangatoan a pagrukodan ti moralidad. Guyugoyenmi ti natibker a kooperasion dagiti gobierno, pagadalan, grupo dagiti agsuksukisok ken medikal a propesion a mangipatungpal kadagiti agdama a masursurot a pagannurotan kadagiti medikal a panagadal ken panagsukisok. Ipettengmi pay ti naannad a pannakaaramid dagitoy tapno masigurado a saan nga aglablabes wenno agkurang ti mangibagi kadagiti napanglaw a tattao, pakairamanan dagidiay agnaed kadagiti rumangrang-ay a pagilian ken kadagiti nakurkurapay a kagimongan, ket kalpasanna mapaidamanda kadagiti pagimbagan manipud dagitoy a panagadal.

J. Panagidonar iti Paset ti Bagi ken Pannakai-Transplant

Sipipingetkami a mangsuporta ti pannakaidonar dagiti paset ti bagi ti tao kas panangipakita iti bilin ni Cristo a mangayat kadagiti sabali. Iti sangalubongan, nakirang dagiti paset ti bagi ti tao a mabalin a maiyakar iti sabali a tao, isut' gapuna a ginasgasut a ribo nga ubbing, babbai ken lallaki ti agsagrap kadagiti saan a nasisita nga ut-ot ken nasapa nga ipapatay. Ngarud, maguyugoy dagiti kamkameng ti Nagkaykaysa nga Iglesia Metodista nga addaan tarigagay ken kabaelan a tumulong babaen iti listaan dagiti nag-donar iti paset ti organ iti bagi.

Mamatikami a masapul a boluntario ti amin a panangidonar iti paset ti bagi ken maaramid iti natalged a medikal a lugar a no sadino ket maprotektaran ti salun-at, kasasaad, ken kinapribado ti agdonar ken ti pakaidonaranna. Ngem ibilangtayo kas dakkel a panaglabsing iti nainsigudan a dignidad ti biag ti tao ti panaggatang ken panaglako kadagiti paset ti bagi kasta met ti dara ti tao, agraman dagidiay a natakaw wenno nagun-od gapu iti panangpilit. Maibusor met daytoy iti moral a sursuro a mangkontra iti pannakatrato dagiti tattao kas sanikua.

Guyugoyenmi ti gobierno ken dagiti medikal a grupo a mangadaptar kadagiti paglintegan a mangitandudo iti panagidonar kadagiti paset ti bagi, kas masaluadan met dagiti nakapuy ken awanan gaway a tattao manipud kadagiti naranggas nga aramid. Maipatalged met koma a dagiti paset ti bagi a maiyakar iti sabali a tao ket pada-pada a maited kadagiti amin nga agkasapulan aniaman ti kasasaadda iti kagimongan.

K. Reproductive Health ken Abortion

Suportaranmi ti pannakaipaay ti komprehensibo a panagadal maipanggep ti seksual a salun-at a maitutop iti edad ken pannakaawat dagiti agadal, kasta met ti pannakaiserbi ti agtultuloy ken epektibo a wagas ti panangkontra iti panagsikog, iti gatad kabaelan a bayadan dagiti maseknan. Kanunonganmi met dagiti ministerio ken panagserbi nga agpanggep a mangitag-

ay iti reproductive health ken mangpaspasayaat iti kalidad ti biag agpaay kadagiti ubbing ken nataengan a babbai. Gapu iti risgo a kakuyog ti panagsikog, mamatikami a rumbeng a maipaay kadagiti babbai ti agtultuloy a medikal ken pannakataripato kabayatan ti panagsikogda. Ngarud, guyugoyenmi dagiti gobierno, negosio, iglesia ken dadduma pay nga institusion nga ipaayda ti panagadal maipapan iti pananglapped iti panagsikog, medikal a check-up, pannakaagas ken pammagbaga kas kangrunaan a prioridad agpaay kadagiti babbai nga addan iti edad ti panagsikog.

Takderanmi ti kinasagrado ti biag ti tao, isut' gapuna nga agkedkedkami a mangpalubos iti aborsion wenno panangiregreg/panangikkat iti sikog. Saanmi nga awaten daytoy, iti aniaman a kondision, kas wagas ti panangkontrol iti panaganak wenno panangpili iti gender ti anak, ken dadduma pay a kita ti eugenics. Kasapulan ti pannakaammo ken pammalubos dagiti nagannak, agaywan, wenno dadduma pay a nataengan nga addaan responsibilidad sakbay a maaramid ti aborsion kadagiti babbai a saan pay a nakadanon iti legal a tawen ti kinamataengan, malaksid kadagiti mapapati a kaso a ti nakasikog ket kapamilia wenno asideg a kabagian ti masikog.

Kontraenmi ti late-term wenno partial birth abortion, maysa a proseso a maawagan iti dilation ken extraction. Ipanawaganmi ti pannakaisardeng daytoy nga aramid, malaksid no agrisgo ti biag ti ina, no awanen ti sabali a posible a wagas ti pannakaagasna, wenno no nakaro ti problema iti salun-at tapno mangted daytoy iti risgo iti biag ti fetus. Bigbigenmi a dagitoy ken dadduma pay a nadagsen a problema ti panagpili iti nagbaetan ti biag ti ina wenno ti sikog nga ubing ket mabalin a mangikalintegan iti pannakaguped ti biag ti fetus. Kadagitoy a situasion a limitado dagiti pagpilian nga aramiden, suportaranmi kas legal a pagpilian ti aborsion ngem masapul a maipatungpal daytoy babaen kadagiti tattao a dimmalan iti pannakasanay ken nagadal iti medisina, ket masapul a maaramid daytoy iti nadalus ken natalged a situasion.

Igunam-gunammi kadagiti agpanpanunot a dumalan iti aborsion a dumawat iti umiso a medikal ken pastoral a pammagbaga, ken makipaset iti panagsukisok, napnoan panagkararag a panangsapul kadagiti alternatibo, kas koma iti panangipaampon kadagiti ubbing. Ikarkararaganmi dagidiay a mangsangsango iti saan a naplano a panagsikog ken ipaaymi dagiti kararag ken suporta kas birokenda ti pagayatan ti Dios ken ti kinasirib ken panangidalanna. Aniaman dagiti situasion a mangiturong iti maysa a tao nga agparegreg wenno mangikkat iti sikog, saanmi a kanunongan ti pannakauyaw wenno pannakaibabainda gapu iti desision wenno aramidda.

Bigbigenmi a masansan nga ireport dagiti agtutubo a babbai nga addan iti umiso a tawen ti panagsikog nga agkurangda iti kabaelan a mangaramid kadagiti maiparbeng a desision wenno agaramid kadagiti epektibo nga kontrol iti panagbiagda. Karitenmi dagiti pastor, kongregasion, papastor nga agserserbi kadagiti pagadalan ken dadduma pay tapno isuda ti nangnangruna a mangpabileg kadagitoy agtutubo a babbai. Suportaranmi dagiti instutusion a napnoan asi a mangay-aywan kadagiti babbai ken tumultulong kadakuada a mangbirok kadagiti dadduma a wagas a kasukat ti abortion.

Bigbigenmi a ti pananglak-am iti reproductive health services ket masansan a limitado gapu iti naekonomiaan a kasasaad iti biag. Kaaduan kadagiti nakurapay a babbai ti saan a maikkan iti gundaway nga agdesision no kaanoda nga agsikog wenno maipapan iti kadakkel iti agbalin a pamiliada. Saanda met a maikkan iti gundaway iti natalged a pannakataripato sakbay ken kalpasan iti panagsikogda. Gapu kadagitoy a pagkurangan, saanen nga agsardardeng ti kinakurapay gapu ta lapdanda ti kabaelan dagiti babbai a makipaset iti trabaho ken ad-adda a pakaroenna dagiti pagkurangan ti pamilia. Suportaranmi

dagiti pagannurotan ken programa a mangidanon iti reproductive health services kadagiti babbai kadagiti nakurapay a lugar.

Suportaranmi ti pannakaaramat dagiti nagduduma a reproductive strategies kadagiti agtarigagay a maaddaan iti anak, pakairamanan dagiti fertility treatments, invitro fertilization (IVF), panangidonar iti embryo ken semilia, panagsikog tapno aganak para iti sabali nga nagannak (surrogacy) ken dadduma pay. Mamatikami nga adda kadagiti agpangpanggep a mangusar kadagitoy a pagpilian ti desision no agaramatda iti reproductive alternative, kas maikonsulta kadagiti mangtartaripato iti salun-atda. Kadagiti amin a gundaway, ti pannakaaramat ti reproductive alternatives ket masapul a mayannatup iti kangatoan a pagrukodan ti moralidad, ken maipangpangruna ti salun-at ken pagsayaatan dagiti babbai ken ubbing.

L. Rasismo, Etnosentrismo ken Tribalismo

Kondenarenmi ti panangidasig gapu iti puli wenno rasa, nagtaudan a kaamaan wenno tribo, ken aniaman nga ideolohia wenno aramid ti komunidad a naibasar iti kinaulbod ken mangyaw-awan a pammati a nangatngato ti maysa a grupo kadagiti dadduma a grupo dagiti tattao. Saanmi met a kanunongan dagiti linteg, patakaran, ken aramid ti komunidad a mangidasig, mangilasin ken/wenno mangitandudo iti kinaranggas kadagiti tattao, komunidad ken dadduma a grupo iti komunidad batay iti nagdudumaan iti puli, etniko ken tribo a nagtaudan.

Awaganmi dagiti amin a kongregasion ken pastor, obispo ken dadduma pay nga autoridad iti iglesia, nga adalenda adagiti ramut a nagtaudan ken pakakitaan panangiasdasig iti uneg ti gimong dagiti mamati ken mangaramidda kadagiti wagas tapno mapukaw dagitoy a panagsisina iti uneg ti kagimongan. Guyugoyenmi met dagiti gobierno, negosio ken dagiti grupo dagiti umili tapno busorenda dagiti sao, patakaran, ken aramid a mangitandudo iti panangilaksid, panangidumduma, panagsisisina ken kinaranggas.

M. Seksual a Panagranggas, Abuso ken Atake

Gapu ta bigbigenmi ti nainsigudan a kinapateg ti dignidad ti amin a tao, kondenarenmi ti seksual a panangranggas, panagabuso ken panagatake, ken ibilangmi kas nadagsen a panaglabsing kadagiti pagrukodan ti maiparbeng a kababalin iti ikub ti iglesia ken iti pakabuklan ti komunidad. Maibilang kas seksual a panangranggas (sexual harassment) ti saan a maiparbeng ken mayannatup a seksual a sao, panangipababa iti seksualidad ti babai wenno lalaki, pisikal a pananggundaway iti uneg ti pagtrabahoan wenno kagimongan.

Karaman iti seksual a pannakaabuso wenno pannakamolestia ti seksual nga aramid a saan a pagayatan ti nakaaramidan daytoy, ngem naipatungpal daytoy babaen iti panangpilit wenno wenno pamutbuteng, wenno pananggundaway kadagiti saan a kumanunong wenno kadagidiay awanan gaway wenno basbassit ti bilegna. Ti seksual a panangatake iramanna amin a pamutbuteng ken amin a kita ti puersado a seksual a kontak wenno pisikal a pannakadangran, agraman panangrames. Saanmi a kanunongan ti seksual a pannakatagabu dagiti ubbing ken agtutubo ken bigbigenmi a nadagsen unay ken makadadael ti seksual a pannakaabuso no maaramid daytoy iti konteksto ti iglesia.

Igunam-gunammi kadagiti pastor, kongregasion ken dadduma pay nga ahensia ti iglesia nga adaptarenda dagiti pagannurotan ken aramid a manglapped wenno mangtratar kadagiti kaso ti sexual harassment. Masapul a mairaman kadagitoy a pagannurotan ken aramid ti mandato a panangsanay kadagiti amin a pastor ken opisial ti iglesia, ti naimprinta a pagannurotan no ania ti maibilang kas seksual a panagranggas, maysa a natalged ken pribado a wagas ti pannakaireport, ken nalawag a proseso iti pannakataming ken pannakasolbar

dagiti reklamo, pakairamanan dagiti dumakdakkel a multa nga agresulta iti pannakawaswas iti maulit-ulit nga aramid ti tao a saan a nagbalbaliw.

Itag-aymi ti pannakabukel ken pannakaiyemplementar dagiti komprehensibo a patakaran ken aramid pakaseknan dagiti kaso ti masuspetsa a seksual a pannakaabuso ken pannakamaltrato, kangrunaan kadagiti kaso ti menor de edad nga ubbing ken kadagidiay dida kabaelan ti mangited iti pammalubosda. Masapul met nga insigida a maibestigaram uray pay dagiti saan a napaneknekan a report iti pannakadangran wenno pannakaabuso. Ngarud, guyugoyenmi amin a pastor ken kongregasion nga agtungpal a naan-anay kadagiti aniaman a linteg ti gobierno maipapan kadagitoy a banbanag. Masapul nga ammoda dagiti legal a pagrebbenganda kas nadutokan a mangireport kadagitoy a kaso.

TI POLITIKAL A KOMUNIDAD

PAKAUNA

"Ti ayat ti pakatungpalan ti linteg ken ti paggibusan ti bilin." Agkakapintas unay dagiti banbanag a naisao maipapan iti ayat; isu ti anag, ti espiritu, ti biag dagiti amin a kababalin. Saan laeng nga isu ti umuna ken naindaklan a bilin, no di ket isu ti pakadagupan dagiti amin a bilin. "Aniaman dagiti bambanag a nalinteg, nadalus, naimbag" ken nadayaw; "aniaman a naimbag a galad, no adda man pammadayaw," amin dagitoy ket madagup iti maymaysa balikas – ayat.[7]

Ti pannakipasetmi kadagiti sistema ti politika ket nairamut iti bilin ti Ebanghelio nga ayatenmi dagiti padami a tao, agaramid iti nalinteg, ken mangaywan kadagiti nakapuy. Kas Nagkaykaysa a Metodista, bigbigenmi a ti panagayat kakuykuyogna ti responsable a panagtignay ken pannakipaset iti napolitikaan a kasasaad, agpaay iti pannakapaspasayaat ti kagimongan ken ti pannakaitandudo ti sapasap a pagimbagan. Iti panakipagpasetmi, bigbigenmi a kasapulan kinapakumbaba ken iti panangbigbig iti bukodmi a pannakipagpaset iti panagraira iti kinaawan hustisia. Kasapulan met ti pannangngaasi, kararag ken ti naduyos a rikna a mangbigbig iti panangidalan ti Dios.

Mamatikami iti nainsigudan a pateg ti amin a tao. Naited daytoy idi napnoan-parabur a panamarsua ti Dios ket naan-anay a naiparangarang babaen iti pannakabalin ti biag, ipapatay ken panagungar ni Jesus. Naparsua ti tao nga kaas-asping ti Dios. Daytoy a pannakaawat ti maysa kadagiti puso ti pannursuro ni John Wesley.

Mamatikami pay nga ay-ayaban ti Dios dagiti amin a kameng ti nataoan a pamilia tapno bigbigen ken salaknibanda ti dignidad ken pateg ti amin a tao ken agtrabaho agpaay iti pagimbagan dagiti amin a pinarsua ti Dios. Ngarud, suportaranmi dagiti istruktura iti iglesia ken iti kagimongan a mangpadayaw kadagiti kangrunaan a waya-waya ken kalintegan dagiti amin a tao ken mangsalaknib kadagiti pinarsua ti Dios. Partikular a pasingkedanmi ti napateg a trabaho ti United Nations iti panangitandudo iti kappia ken seguridad, iti panangsalaknib iti dignidad ken kalintegan ti tao, ken iti panangitandudona iti panagrang-ay a saan a makadadael iti nakaparsuaan.

DAGITI PAGREBBENGAN TI GOBIERNO

A. Ti Iglesia ken Dagiti Gobierno

Pasingkedanmi nga agpadpada nga adda napateg nga akem ti iglesia ken ti estado iti kagimongan. Nupay nagduduma ti pormal a relasion ti relihion ken ti gobierno kadagiti nagduduma a pagilian, pasingkedanmi nga iti sapasap, agpada nga agwaywayas ken addaan integridad dagitoy dua nga institusion. Suportaranmi ti panagrinnaem dagitoy a dua. Iti relasionda, awan koma ti mangituray iti maysa wenno saan mangimpluwensia iti sabali iti saan a nainkalintegan a wagas.

Pasingkedanmi a tunggal kita ti gobierno ket adda iti sidong ti panangukom ti Dios. Ngarud, adda sungsungbatanda iti pannakasalaknib dagiti nakapuy, pannakasigurado dagiti kangrunaan a waya-waya, pannakasalaknib ti nakaparsuaan, ken ti pannakaipasdek ti ekonomia a nalinteg, maiparbeng iti kasapulan ti tunggal tao ken saan a makadadael iti aglawlaw.

Idagadagmi kadagiti amin a nabotosan wenno nadutokan nga opisiales ken

[7]John Wesley, "The Circumcision of the Heart."

empleado ti gobierno nga agtignay kas responsable a pangulo ken matalek nga agaywan kadagiti turay ken kinabaknang a naitalek kadakuada. Awaganmi dagiti amin nga opisial ti gobierno a tarigagayanda a gun-oden ti kangatoan a pagrukodan ti propesionalismo, kinapudno ken integridad. Igunam-gunammi pay kadagiti amin a gobierno a mangaprobarda kadagiti pagalagadan ken tignay a mangsigurado nga adda sungsungbatan dagiti agrebbeng iti gobierno ken awan ilimlimedda iti panagtakemda. Napateg daytoy tapno dumakdakkel ti agtalinaed ti panagtalek kadakuada dagiti umili.

Busorenmi ti panangpangta, panangkuarta, saan a nainkalintegan a panangibalud, pammapatay a saan a saklaw ti linteg, ken dadduma kita ti panangpilit ti gobierno tapno pagulimekenna dagiti kabusorna iti politika ken dagidiay a mangbusbusor iti saan a nainkalintegan a pagalagadan ken aramid ti gobierno. Kas maiyalubog kadagiti internasional a linteg ken ordinansa, sipipigsakami a mangprotesta iti pannakaaramat ti pammarparigat, panangadipen, nasaknap a panangpapatay kadagiti umili, krimen a mainaig iti gubat, krimen a maibusor iti sangkataoan, ken ti krimen gapu iti naranggas panangsaknap ti maysa nga gobierno iti sabali nga pagilian. Ipanawaganmi ti kaingetan a pannusa kadagiti kakasta a kaso kadagiti amin a pagilian.

Saankami a mamati a masapul a makikappeng dagiti iglesia kadagiti nagduduma a partido politika. Nupay kasta, guyugoyenmi dagiti iglesia nga agsao a sipipinget maipapan kadagiti isyu ti kagimongan manipud iti panirigan ti Ebanghelio. Mamatikami met nga adda kalintegan ken pagrebbengan ti iglesia a mangisuro ken mangisagana kadagiti kamkamengda nga agbalin nga epektibo a mangitandudo iti hustisia iti nalawlawa a lubong.

B. Ti Saan a Panagtulnog Dagiti Umili

Adda dagiti tattao a gapu iti diktar ti namoralan a konsensia ken ti pammatida, kalpasan nga inaramidda ti amin a legal a pamay-an ngem kaskasdi a saanda a nagballigi, piliendan ti saan nga agtulnog ken sumuppiatda kadagiti paglintegan a saan a nainkalintegan ken immoral. Suportaranmi dagitoy a tattao. Dawatenmi kadakuada a liklikanda ti kinaranggas iti panangaramidda iti daytoy ket raemenda ti dignidad ken pateg dagiti amin a maseknan. Agpakaasikami met kadagiti ahensia ti gobierno, kangrunaan ti polisia ken dagiti dadduma pay nga institusion a nadutokan a mangsalaknib iti kinatalged dagiti umili, nga agsanayda maipapan iti daytoy a pakaseknan. Iti panangaramidda iti trabahoda, masapul a masalakniban dagiti kangrunaan a kalintegan ti tao ket malapdan ti pannakadangran ti bagi ken rikna dagiti umili a sumuppiat kadagiti nakillo a linteg.

C. Mangagas ken Makapagpabukel a Hustisia

Ipangpangruna dagiti Ebanghelio ti pannakaisubli ti umiso a relasion (Mat. 18:15-20). Napateg la unay daytoy no nadadael wenno nasalungasing ti maysa a relasion gapu iti maysa a krimen wenno dakes nga aramid. Igunam-gunammi ngarud kadagiti gobierno a mangbukelda kadagiti sistema a mangipaganetget iti hustisia a mangurnos iti biag dagiti maseknan ken makapagpabukel manen kadagiti relasion nga napagsisina. Iti kastoy a hustisia, kasapulan a sungbatan dagiti nagaramid iti krimen dagiti salungasingda. Mapalubosan dagiti biktima, no tarigagayanda, nga ibaga iti nagaramid ti krimen no kasanoda a nadangran. Maipangpangruna ti biktima ken ti pamiliana. Maurnos dagiti nadadael, mailinteg dagiti kamali, ket maagasan ti biktima, ti nagaramid iti dakes, dagiti pamilia ken ti komunidad.

Igunam-gunammi kadagiti kongregasion, gobierno ken dagiti negosio a suportaranda dagiti programa a tumulong kadagiti nakaaramid iti biddut a mabalbaliwan ti

turongen ti biagda. Matulonganda koma nga umawat iti pannakaiturong, edukasion, panagsanay, panagserbi iti komunidad ken dadduma pay a wagas a makatulong kadakuada nga agbalin a responsable a kameng ti kagimongan. Guyugoyenmi dagiti umili a makitinnulongda kadagiti agipatpatungpal ti linteg kadagiti lugarda tapno mangipaganetget iti pannakabalbaliw, saan ket a pannakabales, ti maysa a tao a nagsalungasing iti linteg.

D. Ti Dusa a Patay

Takderanmi ti nainsigudan a dignidad ken pateg ti tunggal tao. Makita daytoy iti pakasaritaanmi kas Nagkaykaysa a Metodista. Dagitoy ti mangiduron kadakami a mangbusor iti pannakaipakat ti dusa a patay. Ti dusa a patay ket maysa a sentensia a mangpukaw iti biag kadagiti napaneknekan ti korte a nakabasol.

Nakaladladingit agsipud ta iti dusa a patay, ti napukaw a biag ket manayonan manen iti ingagara a panangala iti sabali a biag. Mainayon pay dita, kaaduanna a dagiti laeng napanglaw, saan a nakaadal, dagiti paset ti maikulkulasay a minoria a puli, ken dagiti addaan iti sakit ti panunot ti aglaklak-am iti dusa a patay. Gapu kadagiti panagabante ti moderno a teknolohia, naduktalan pay nga adu dagiti tattao a nakonbiktar iti krimen a saan nga isuda ti nangaramid. Gapu kadagitoy a kinaawan-hustisia, kuestionarenmi ti saan a patas a pannakaipakat ti dusa a patay ken ti saan a pannakaiyannatup daytoy iti kangrunaan a kalintegan ti maysa a tao a maaddaan iti patas a pannakatrato iti sidong ti linteg.

Ipanawaganmi ngarud ti pannakaikkat ti dusa a patay. Igunam-gunammi kadagiti tattao ken kongregasion nga adalenda ti nabayagen a takder ti The United Methodist Church ken dagiti nagtaudan daytoy a denominasion, kangrunaan ti The Evangelical United Brethren Church, kas makita iti pakasaritaan. Dawatenmi pay kadagiti papastor ken kongregasion nga agserbida kadagidiay a nakapukaw ti ipatpategda iti biag gapu kadagiti naranggas a krimen. Suportaranda koma nga awanan pananghusgar dagiti pamilia kabayatan ti panangtimbangda kadagiti nagduduma a pakaseknan ti hustisia, panangngaasi ken pannakaagas.

E. Criminal Justice

Saan a nagsarday ni John Wesley a nangikampania ti pannakapaspasayaat ti kasasaad dagiti balud. Iti naminsan, nangasaba iti namin-67 a daras kadagiti nagduduma a pagbaludan iti uneg ti siam a bulan. Naladingitan kadagiti nakakaskas-ang a kasasaad ti kaaduan kadagiti balud idi panawenna. Gapu iti daytoy a tawid ti pammati, pasingkedanmi ti panagturay ti linteg, ti pannakaisigurado ti waya-waya ken kalintegan dagiti umili, ken ti patas a hustisia agpaay kadagiti amin a tattao. Kondenarenmi ti mangidasdasig a pannakaipakat ti linteg wenno aniaman a pannakaabuso ti turay batay iti tribo, puli, nainsigudan a pagsasao, pagilian a nagtaudan, kasasaad ti biag, gender, orientasion seksual, an-anayen, wenno sasaaden ti pannakipagili iti maysa a pagilian. Mabantayan koma amin a sistema ti hustisia kriminal tapno makita no adda panangidasdasig kadagiti tattao. Suportaranmi pay ti pannakaited ti nalaing nga abogado a mangibagi kadagiti tattao a naakusaran wenno napaneknekan a nakaaramid iti krimen.

Mamatikami a masapul a sungbatan dagiti nakaaramid iti krimen dagiti inaramidda, partikular kadagiti krimen a nangibunga iti pannakapukaw ti biag ken pagbiagan. Isu a suportaranmi dagiti gannuat a manglapped wenno mangpukaw kadagiti krimen, ken ti pannakailasin ti pagyanan dagiti napeggad a nakaaramid iti krimen. Kas ipaganetgetmi a masapul nga asgungbat dagiti nakaaramid iti krimen, agtrabahokami met agpaay iti patas, naan-anay ken maitutop nga sentensia, ken ti makatao a pannakatrato dagiti balud. Sipipingetkami a mangsuporta kadagiti programa iti pagbaludan a nadisenio a mangitandudo

iti pannakabalbaliw ti biag dagiti balud. Saan a rumbeng nga agbalin a negosio a pagpastrekan dagiti pagbaludan.

Suportaranmi kadagiti komunidad nga ayanmi dagiti tignay a nairanta a mangtaming kadagiti ramut ken nakaigapuan ti krimen, kas koma ti kinapanglaw ken ti kinakurang ti gundaway nga agadal, panaglinglingay, pannakataming ken pannakaidalan dagiti nailuod iti parit nga agas, pannakataming ti salun-at ti panunot, ken panagsanay nga agtrabaho. Iyendorsomi dagiti tignay a mangitandudo iti panagtinnulong dagiti mangipakpakat ti linteg ken dagiti umili. Ragsakenmi ti pannakaipaset manen iti kagimongan dagiti nawaya-wayaan iti pagbaludan, agraman ti pannakaited ti pagtrabahoanda, ti pannakaisubli ti kalinteganda nga agbotos, ket kadagiti lugar a mapalubosan daytoy, maserraan dagiti nakailanadan ti krimenda.

Guyugoyenmi dagiti iglesia nga agserbida kadagiti nakabalud ken agtignayda para kadakuada, kasta met iti pannakareporma ti hustisia iti pannakataming dagiti nakaaramid iti krimen. Kas napakawan a tattao, masapul a pukawen dagiti Cristiano ti masansan a saan a nasayaat a panangkita ti komunidad kadagiti tattao a napadasanda ti nabalud. Dayawenmi ti pannakipaset ti adu a Nagkaykaysa a Metodista kadagiti ministerio kadagiti pagbaludan babaen iti panagdaydayaw, panangisuro ken pannakabalbaliw ti biag.

F. Gubat ken ti Panagserbi iti Militar

Saan a kanunongan ti iglesia ti gubat ken amin a kita ti kinaranggas ket igunam-gunamna ti sikakappia a pannakarisut dagiti amin a saan a panagkikinnaawatan dagiti pagilian. Tartarigagayanmi a dumteng ti aldaw nga awanton ti gubat ket sangsangkamaysa nga agbiag dagiti tattao iti sidong ti kappia ken hustisia.

Busorenmi ti pannakaaramat ti gubat kas paset ti pagalagadan ti maysa a pagilian iti pannakirelasionna iti sabali a pagilian. Ipaganetgetmi a masapul a maaramid pay amin a nainkappiaan a solusion ti maysa a parikut iti nagbabaetan dagiti pagilian sakbay ti pannakaaramat ti gubat. Busorenmi ti panangatake ti maysa a pagilian iti sabali a pagilian tapno maunaanna daytoy, malaksid no nalawag a ti panagatake ket maitutop batay iti kasasaad, manamno ti matay, ken naaramid daytoy agsipud ta adda nalawag ken asideg a pangta iti biag dagiti tattao. Maladingitankami gapu ta iti lubong, nakaad-adu ti agbibiag a napanglaw, ngem agtultuloy ti dakkel a panaggastos ti gobierno nga agsagana a makigubat ken manggubat. Maladingitankami la unay iti panagsaknap ti nuclear nga armas ket ipanawaganmi ti pannakaisardeng ti pannakapartuat dagitoy kasta met ti naan-anay a pannakapukawda.

Manipud pay idi panawen ni Jesus, dakkelen a pakaseknan dagiti Cristiano ti isyu maipapan iti gubat. Adda dagiti Cristiano a mamati nga iti pakasaritaan, saan a pulos a maiparbeng ti gubat ken dadduma pay a kita ti kinaranggas. Adda met dagiti mamati nga adda panawen a kasapulan ti gubat kas pangsalaknib ti bagi wenno kadagiti inosente ken tapno malapdan ti saan a ninamnama a panangatake, kinadiktador a panagturay ken panangpapatay iti maysa a puli.

Igunam-gunammi kadagiti amin a Nagkaykaysa a Metodista nga usigenda ti bukodda a konsensia ken sipapasnekda nga agpaidalan iti Dios pakaseknan dagiti bambanag maipapan iti panagserbi iti militar. Padayawan ken suportaranmi dagiti agserbi iti militar kas bunga ti personal a pammatida. Idagadagmi nga aramidenda dagiti akemda kas maiyalubog kadagiti pannursuro ti nacristianoan a pammati ken kas maiyannatup kadagiti linteg ti Geneva Conventions.

Padayawan ken suportaranmi met ti panagsaksi dagiti Cristiano a saan a pulos nga

umanamong iti gubat, ket gapu iti konsensia ken pammatida, dida kayat ti agserbi iti militar wenno saan, dagiti laeng akem a saan a makigubat ti awatenda. Nairamut ti kasta a pammati iti takder ti United Methodist Church ken dagiti nagtaudanna a denominasion kas makita iti pakasaritaan dagitoy. Busorenmi ti inkapilitan a panagserbi iti militar ket igunam-gunammi kadagiti gobierno nga ikkatenda ti kastoy nga aramid. Palubosanda ketdi koma dagiti dida kayat ti agserbi iti militar nga iringpasda ti panagserbida iti komunidad wenno tumulongda iti komunidad kadagiti sabali pay a wagas.

Kas iglesia, suportaranmi dagiti amin a tattao kas panunotenda ti kasayaatan a wagas ti panangipatuladda ti pagwadan ti saan nga kinaranggas nga inmodelo ni Jesus. Suportaran ken idalan ti iglesia dagiti agserserbi iti militar; dagiti sumuppiat iti panagserbi iti militar gapu iti pammatida; dagiti beterano a nadangran ti pisikal, sikolohikal, espiritual ken moral a biagda; ken dagiti pamilia dagiti tattao nga naapektaran ti panagserbi iti militar. Idagadagmi nga aywanan ti iglesia dagiti tattao a naapektaran ti gubat, agtrabaho tapno magun-od ti hustisia agpaay kadakuada, ken idauloanna ti pannakagun-od ti kappia ken ti saan a naranggas a pannakarisut dagiti saan a panagkikinnaawatan iti sangalubongan ken kadagiti nagduduma a lokalidad.

DAGITI KANGRUNAAN A KALINTEGAN KEN WAYA-WAYA

Ipablaakmi a maiyannatup a maaddaan ti amin a tao kadagiti kangrunaan a kalintegan ken waya-waya, aniaman ti kasasaadda wenno takderda iti kagimongan. Naipuon dagitoy a kalintegan iti napnoan parabur a panamarsua ti Dios (Gen. 1:27). Naan-anay a naiparangarang dagitoy iti ayat ti Dios babaen iti panagbalin a tao ni Apo Jesus. Kas iglesia, salaknibanmi dagitoy a kalintegan ken waya-waya iti uneg ti iglesia ken balbaliwanmi dagiti istruktura ti kagimongan tapno masigurado nga agbiag ken rumang-ay ti tunggal tao.

Kas nailanad iti Universal Declaration of Human Rights ken dadduma pay a napapateg nga internasional a katulagan, mairaman kadagiti kangrunaan a kalintegan ken waya-waya ti kalintegan nga agbiag, agwaya-waya, seguridad nga agbiag, patas a pannakataming iti sidong ti linteg ken waya-waya manipud iti saan a nainkalintegan a pannakaibalud. Mainayon pay a waya-waya dagiti kalintegan a maaddaan iti nainkalintegan a pannakausig iti korte, pannakaraem ti pribado a biag, panagtataripnong, nawaya a panangiyebkas iti kapanunotan, demokrasia, taraon ken pagtaengan. Adda met kalintegan dagiti trabahador a makipaset iti sangsangkamaysa a panangidanon kadagiti akinkukua iti pagtrabahoanda iti dawatda a sueldo ken dadduma pay a benepisio, umawat iti nainkalintegan a sueldo ken ti agtrabaho iti natalged ken nasalun-at nga aglawlaw.

Adda kakuyogna a responsibilidad ti maysa a kalintegan. Idagadagmi kadagiti indibidual, kongregasion ken dadduma pay nga ahensia ti iglesia a sipipingetda nga agtrabaho saan la nga agpaay kadagiti bukodda a kalintegan ngem uray pay ti kalintegan dagiti awanan timek wenno dagiti saan a maikankano ti timekda iti kagimongan. Responsibilidad dagiti gobierno ti pannakaisigurado ti pannakaipaay ti kalintegan ken waya-waya ti tao. Mairaman kadagita a responsibilidad ti panangsigurado a kabaelan dagiti amin a tattao ti maaddaan iti nangato ti kalidadna nga edukasion, aniaman ti edad, gender, puli, kasasaad ti biag wenno aniaman a pagdudumaan ti tao.

Kondenarenmi ti amin a tignay a manggandat a mangipaidam kadagiti tattao kadagiti kangrunaan a kalintegan ken waya-wayada wenno mauksob kadakuada ti nainsigudan a dayaw ken pategda kas tao. Ngarud, saanmi a kanunongan iti uneg ti iglesia ken iti nalawlawa a kagimongan ti aniaman a kita ti panangidasdasig, gura wenno kinaranggas

kadagiti indibidual ken grupo maibatay iti pagilian a nagtaudanda, tribo a nakaikappengan, puli, edad, gender identity, an-anayen ti bagi ken panunot, kasasaad ti biag, orientasion seksual, relihion wenno aniaman a sabali pay a banag. Iti pakasaritaan, adda dagiti biddut a naaramid kadagiti nainsigudan nga umili, dagiti naadipen nga Afrikano ken dadduma pay a maikulkulasay a grupo. Ipanawaganmi met ngarud ti nalawag a panangaklon ken panagbabawi kadagitoy a biddut, kasta met dagiti kongkreto a pannakaipaay ti umno a danios kadagiti napalabas ken agdama a kita ti kinaawan hustisia iti kagimongan.

A. Pannakataripato ti Salun-at

Pasingkedanmi a maysa a kangrunaan a kalintegan ti tao ti pannakataripato ti salun-at ket ikarimi nga agtrabahokami tapno umad-adu ti masagrap a medikal a pannakataming dagiti tattao, pakairamanan ti pannakalapped, pannakaagas ken pannakaalay-ay ti rikriknaen dagiti masakit. Kagudua ti populasion ti lubong ti agkurkurang iti serbisio medikal para kadakuada. Umad-adu met dagiti addaan iti serbisio medikal ngem nguminngina dagitoy a serbisio para kadakuada ken kadagiti ipatpategda iti biag. Daytoy ti pakaigapuan ti panagbalinda a napanglaw. Tapno magibusan dagitoy a nasaem a realidad, idagadagmi a makitinnulong dagiti Nagkaykaysa a Metodista iti pannakaparnuay dagiti sistema a mangted iti komprehensibo a pannakasalaknib ti salun-at agpaay iti amin. Mamatikami pay nga adda kalintegan ti tunggal maysa a maaddaan iti disente a kasasaad ti biag, pakairamanan ti makaanay a taraon ken danum, natalged a pagnaedan ken nasalun-at nga aglawlaw.

Gapu ta ti pannakataripato ti salun-at ket maysa a kalintegan ti tao, kayatna met a saoen nga adda nakasagana a serbisio medikal, klinika ken ospital a dekalidad ken kabaelan a bayadan ti tao. Masapul met a nakasagana dagitoy iti kanito ken lugar a kasapulan ket maipaay kas maiparbeng iti kasapulan ti tunggal tao. Awaganmi dagiti gobierno, negosio, iglesia ken dagiti gunglo dagiti umili nga agtitinnulongda tapno masigurado a tunggal tao ket maikkan iti serbisio ken pannakataming a medikal.

Awaganmi pay dagiti gobierno nasional ken dagiti internasional nga organisasion ti salun-at ken grupo medikal a pardasanda ti agtitinnulong a mangtaming kadagiti sangalubongan a problema ti salun-at kas koma iti HIV/AIDS ken ti panagraira dagiti makaakar a saksakit a mangyeg iti pangta iti salun-at ken pagimbagan dagiti sibubukel a pagpagilian ken paset ti lubong. Kas iglesia, suportaranmi dagiti sabali pay a gannuat ken wagas a mangpasayaat iti salun-at ti tao, pakairamanan ti panangipaay iti pondo para iti pannakalapped ti sakit, nasayaat a nutrision, agtultuloy a panagsukisok maipapan iti pannakalapped ken pannakataming ti makaakar a sakit, salun-at ti maysa nga ina sakbay ken kalpasan ti panagpasngayna, ken ti pannakataming dagiti nailuod iti parit nga agas. Padayawanmi dagiti iglesia nga addaan iti ministerio ti pannakataming ti salun-at agpaay kadagiti komunidad nga ayanda.

B. Dagiti Ubbing ken Agtutubo

Awaganmi ti iglesia ken ti kagimongan tapno sumuporta ken agtrabaho agpaay iti paimbagan dagiti ubbing ken agtutubo, kasta met iti kinatalged, pannakapatanor, pannakatulong, edukasion, ken ti partisipasionda iti biag ti iglesia ken ti kagimongan. Kondenarenmi ti pannakabaybay-a, pannakaabuso, pannakakidnap, pannakagundaway, pannakaibalud ken pannakailako dagiti ubbing, kasta met ti panangaramat kadakuada iti panaggugubat. Bigbigenmi a kaaduanna kadagiti agab-abuso wenno mangmangyeg iti peggad ket dagiti adda iti nabileg a pagsaadan. Agsungbatda kadagiti aramidda – nagannakda man wenno kapamilia, mannursuro, pastor, wenno pangulo ti kongregasion

wenno gobierno. Awaganmi ti iglesia tapno sititibker a mangbusor iti pannakaibalud dagiti ubbing. Karitenmi dagiti pagalagadan a mangipaidam kadagiti ubbing kadagiti kangrunaan a kalintegan ti tao wenno ti pannakaidasdasigda batay iti gender identity, puli, abilidad, kasasaad ti biag, orientasion seksual, kasasaadna kas maysa nga imigrante wenno ania man nga situasion ti panagdaliasat ken panagkamang iti sabali nga ili, relihion wenno pagilian a nagtaudan. Igunam-gunammi pay kadagiti agtuturay a suportaran ken iramanda dagiti agtutubo kadagiti maaramid a desision ket ipasetda dagiti sagut ken kabaelanda agpaay iti pagimbagan ti iglesia ken ti kagimongan.

C. Lallakay ken Babbaket, Panaglakay ken Panagbaket

Adu ti sagut a maipaay dagiti lallakay ken babbaket. Awaganmi ti iglesia, dagiti gobierno ken organisasion dagiti umili a mangtedda iti agtultuloy a gundawayda a makipaset iti biag ti pamilia ken tumulong iti trabaho ti Dios ditoy lubong. Adda kalintegan dagiti lallakay ken babbaket a masuportaran ken masalakniban manipud kadagiti negatibo nga epekto ti panaglakay ken panagbaket, kas koma iti panagrigat ti naekonomiaan a biag, dagiti saan a nainkalintegan a panagipatawid, nakurang a pannakataripato ti salun-at manipud iti gobierno, ken pannakabaybay-a gapu iti gender, puli, kabaelan ken kasasaad ti panagbiag.

Igunam-gunammi iti iglesia, dagiti gobierno ken dagiti umili a mangbukel ken mangparnuayda kadagiti pagalagadan ken programa a mangsabet kadagiti kasapulan ken kalintegan dagiti tattao kas agmataenganda. Suportaranmi dagiti pagalagadan ti kagimongan a mangipaset kadagiti lallakay ken babbaket iti biag ti komunidad ken mangsigurado ti pannakaipaay ti kasapulanda agpaay iti pagimbaganda, pakairamanan ti patas nga oportunidad ti pagtrabahoan, edukasion ken serbisio, ti madadaan a pannakataripato a medikal ken pagnaedan, pannakasalaknib manipud iti naekonomiaan ken sikolohikal a pannakagundaway. Pasingkedanmi ti kalintegan dagiti lallakay ken babbaket nga agdesision para iti bukodda a bagi, agbibiagda man nga agwaywayas, makipagnaedda iti pamiliada wenno kadagiti institusion. Kondenarenmi ti pannakasalungasing ti kalidad ti panagbiagda babaen kadagiti saan a nasisita a pannakaagas wenno pannakalimitar ti pannakipagbiagda iti kagimongan.

D. Dagiti Babbai ken Ubbing a Babbai

Pasingkedanmi a napateg dagiti sagut dagiti babbai (agraman ubbing a babbai) kadagiti pinarsua ti Dios ken adda importante a maitulongda iti iglesia ken iti kagimongan. Suportaranmi ti patas nga oportunidad ken kalintegan agpaay kadagiti amin a babbai ken ubbing a babbai, kalaksidan ti pagilian a nagtaudanda, kolor, puli, sexual orientation, relihion, pisikal a kabaelan wenno dadduma pay a kababalin.

Tapno masigurado ti pannakaipaay dagitoy a kalintegan, kiddawenmi iti iglesia, kadagiti gobierno ken kadagiti organisasion dagiti umili a mangparnuayda kadagiti patas nga istruktura ken pagalagadan ket bigbigenda ti pateg, kinasirib ken pakaseknan dagiti babbai. Adda kalintegan dagiti amin a babbai iti patas a kalintegan iti edukasion, ti pannakasalaknib dagiti bagida, hustisia pakaseknan ti panagsikog ken panaganakda, kalintegan ken responsibilidad kas nagannak, trabaho, ken maikanatad a sueldo ken pannakaital-o iti saad iti pagtrabahoan.

Pasingkedanmi ti dignidad ken pateg ti amin a babbai, pakairamanan dagiti ubbing a babbai, ket igunam-gunammi iti iglesia, kagiti gobierno ken organisasion dagiti umili a patanorenda ti potensialda nga agbalin a pangulo ken ilawlawada ti gundawayda nga agpangulo iti amin nga aspeto ti biag ti iglesia ken ti kagimongan. Iti kagimongan, adda dagiti

ekspektaren dagiti tattao a rumbeng nga aramiden ken pagbanagan ti maysa a babai gapu laeng ta isu ket babai. Kiddawenmi met laeng kadagiti iglesia, gobierno ken umili a siguradoenda ti kalintegan dagiti babai nga agbiag a siwawaya manipud kadagitoy nga ekspektasion kaniada; ti pannakasalaknibda manipud iti panakagundaway, diskriminasion, kinaranggas, pannakaabuso iti uneg ti pagtaengan wenno pagtrabahoan, pannakailakoda tapno agtrabaho kas bag-en, ken dadduma pay a kita ti kinaranggas gapu iti kinababai ti maysa a babai iti amin a panawen ken disso. Sipipigsakami unay a mangidagadag iti iglesia ken kadagiti amin nga organisasion dagiti umili a mangaramidda kadagiti pagalagadan a mangitandudo ken mangsalaknib iti kasasaad ken akem dagiti babbai iti amin a benneg ti biag tapno rumang-ayda ken maaramatda a pagtulong dagiti sagut nga adda kadakuada agpaay iti pagimbagan ti kagimongan.

E. Dagiti Lallaki Ken Ubbing a Lallaki

Pasingkedanmi nga adda napateg a maitulong dagiti lallaki, pakairamanan dagiti ubbing a lallaki, iti pagsayaatn ti iglesia ken ti kagimongan. Suportaranmi ti pannakaited ti patas nga oportunidad agpaay kadagiti amin a lallaki kalaksidan ti pagilian a nagtaudanda, kolor, puli, sexual orientation, relihion, pisikal a kabaelan wenno dadduma pay a kababalin.

Tapno masigurado ti pannakaipaay dagitoy a kalintegan, oportunidad ken pannakasalaknib, kiddawenmi iti iglesia, kadagiti gobierno ken kadagiti organisasion dagiti umili a mangparnuayda kadagiti patas nga istruktura ken pagalagadan a mangisigurado a mabigbig ken mapasingkedan ti amin a lallaki. Ipanawaganmi pay ti pannakaaywan ti kalintegan dagiti amin a lallaki iti edukasion, trabaho, sueldo ken pannakaital-o ti posision, ken kalintegan ken responsibilidad kas nagannak.

Pasingkedanmi ti kalintegan dagiti lallaki Iti kagimongan nga agbiag a siwawaya manipud iti pannakagundaway, diskriminasion, kinaranggas, pannakaabuso iti uneg ti pagtaengan wenno pagtrabahoan, ken ti pannakailakoda tapno agtrabaho kas bag-en. Adda dagiti ekspektaren dagiti tattao a rumbeng nga aramiden ken pagbanagan ti maysa a lalaki gapu laeng ta isu ket lalaki. Kiddawenmi met laeng kadagiti iglesia, gobierno ken umili a siguradoenda ti kalintegan dagiti babai nga agbiag a siwawaya manipud kadagitoy nga ekspektasion kaniada. Igunam-gunammi ti pannakaparnuay dagiti gundaway agpaay iti pannakapatanor ti kabaelanda nga agpangulo, rumang-ayda ken maaramatda a pagtulong dagiti sagut nga adda kadakuada agpaay iti pagimbagan ti kagimongan.

F. Dagiti Nainsigudan nga Umili

Suportaranmi ti kalintegan dagiti nainsigudan nga umili ken komunidad ken pasingkedanmi a kas kadagiti amin a tattao, masapul met a maipaay kadakuada dagiti kangrunaan a kalintegan kas intuding ti Universal Declaration of Human Rights. Kondenarenmi ti saknap a pannakapapatay dagiti nainsigudan nga umili ket ipanawaganmi ti pannakapadayaw ken pannakaipakat dagiti katulagan iti nagbaetan ti gobierno ken dagiti nainsigudan nga umili.

Makidanggaykami kadagiti nainsigudan nga umili ken tribo a mangkiddaw nga itag-ay dagiti gobierno ken korte ti kalinteganda nga agwaywayas kas maysa a pagilian. Iti tengnga ti nagkaykaysa a gandat a maipaset dagiti nainsigudan nga umili iti mayorya a populasion, suportaranmi dagiti tignay dagiti nainsigudan nga umili a mangbiag manen kadagiti pagsasao ken kulturada. Bigbigenmi ti kalintegan dagiti nainsigudan nga umili a mangituray kadagiti daga, danum ken dadduma pay a kinabaknangda, ket kondenarenmi ti aniaman a gandat a mangagaw kadagitoy a kinabaknang wenno ti puersado a pannakaitalaw

dagiti nainsigudan nga umili manipud kadagiti teritorioda.

G. Dagiti Migrante, Imigrante ken Dagiti Agkamang Kadagiti Sabali a Pagilian

Pasingkedanmi ti dignidad dagiti migrante, imigrante ken dagiti tattao a mapan agkamang kadagiti sabali a pagilian, agraman dagiti napagtalaw kadagiti pagilianda ken dagiti awanan iti pagilian. Iti panangaramidmi iti daytoy, bigbigenmi nga iti agdama, sangsangoen ti lubong ti maysa a krisis a saan pay a napaspasamak iti naglabas mainaig iti mangpagpatalaw ti nagkaadu a tattao. Maigapu daytoy iti agdama a gubat ken dadduma pay a riribuk, pannakibiang ti maysa a pagilian iti sabali a pagilian, saknap a bisin ken kinaawan ti taraon, panagbara ti lubong ken panagbalbaliw ti klima, ken ti saan a panangipaay dagiti pagpagilian ken estado iti makaanay a pannakasalaknib ken pannakataripato dagiti umilida.

Bigbigenmi a narigat ken napeggad ti kasasaad dagiti tattao a nagtalaw wenno napilitan a timmalaw kadagiti pagilianda. Kabayatan ti kaawanda kadagiti bukodda a pagilian ken iti kaawan pay laeng ti baro a pagilianda, masansan a narasay ti proteksion ken benepisioda, isu a posible a maabuso ken maranggasanda. Igugan-gunammi kadagiti Metodista a pasangbayenda kadagiti kongregasionda dagiti migrante, imigrante ken dagiti agsapsapul iti pagilian a pagkamangan ken agkomitda a mangipaay iti kongkreto a tulong, pakairamanan ti itutulongda a dumalan kadagiti atiddog a pagalagadan ti imigrasion, ken panangtulong kadakuada a maaddaan iti taraon, balay, edukasion, trabaho ken dadduma pay a pannakasuporta.

Busorenmi amin a linteg ken pagalagadan a manggandat a mangpagbalin a kriminal, mangdadael iti kinatao wenno mangdusa kadagiti awanan napagtalaw a tattao ken pampamilia batay iti kasasaadda kas migrante, imigrante wenno tattao a nagkamang kadagiti sabali a pagilian. Kondenarenmi pay dagiti gandat a mangibalud kadakuada, ken ti saan a makatao ken narugit a kasasaad ti pagyananda. Karitenmi dagiti pagalagadan a mangpagsisina kadagiti pamilia, kangrunaanna kadagiti nagannak ken dagiti menor de edad nga annak, ket busorenmi ti kaadda dagiti negosio a pagbaludan.

H. Dagiti Tattao nga Addaan An-anayen

Pasingkedanmi ti kaan-anay a kinatao dagiti addaan an-anayen ket bigbigenmi dagiti sagut ken kabaelanda. Ipanawaganmi ti pannakaikkat ti amin a bangen a manglapped kadakuada iti naan-anay a pannakipasetda iti biag ti iglesia lokal ken iti nalawlawa a kagimongan. Awan ti maymaysa a termino nga inawat ti sangalubongan nga iglesiatayo. Nupay kasta, ti termino a "tattao nga addaan an-anayen" ket maiturong agbibiag nga addaan iti naidumduma a kasasaad wenno pakarigatan iti panagpanunot, iti pisikal nga aspeto ken iti panagrikna.

Maladingitankami agsipud ta masansan nga adda naisigud a saan a nasayaat a panagkita ti iglesia ken idasdasigna dagiti tattao nga addaan an-anayen babaen iti panangawagna kadakuada kadagiti nagan nga addaan negatibo a pakaiturongan, babaen iti saanna a panangipaset iti biagna dagiti amin a tattao ti Dios, ken babaen iti pannangtedna iti negatibo ken makalais a kaipapanan dagiti balikas a kas iti "bulsek," "lugpi," ken umel. Gapu iti daytoy, iti iglesia ken iti kagimongan, masansan a saan a maikankano ken maikkan iti pateg dagiti tattao nga addaan an-anayen. Kas sungbat, awaganmi ti iglesia nga agbabawi, dumngeg a sipapasnek, ken makitinnulong iti ministerio a kaduada dagiti tattao nga addaan an-anayen, iti kasta maaramatda dagiti kinasirib ken sagutda iti mission ken mnisterio dagiti lokal a kongregasion ken dadduma pay nga ahensia ti iglesia.

Awaganmi met dagiti lider dagiti umili, negosio ken gobierno nga agtrabaho

agturong iti pannakaikkat dagiti amin a bangen ken mangted kadagiti oportunidad agpaay kadagiti addaan an-anayen tapno maiserbida dagiti naisingsingayan a maitulongda iti sibubukel a kagimongan. Ipanawaganmi ti pannakasalaknib dagiti amin a tattao nga addaan an-anayen, pakairamanan ti kalintegan a maipaayan iti pannakataripato ti salun-at, trabaho, edukasion, pagnaedan ken trabsportasion, ken waya-waya manipud iti diskriminasion.

I. Orientasion Seksual ken Gender Identity

Agsipud ta sagrado ti pateg ti amin a tattao ken adda dagiti kangrunaan a kalintegan ti tao a rumbeng a maipaay iti tunggal maysa, suportaranmi ti patas a kalintegan, dagiti waya-waya ken pannakasalaknib dagiti amn a tattao, aniaman ti orientasion seksual daytoy. Adda dagiti tattao nga agkasugpon nga agtagikua kadagiti material a kinabaknang, pension, panangaywan kadagiti kadagiti kapamilia, power of attorney ken dadduma pay a sanikua kas sagudayen ti linteg pakaseknan dagiti tattao a nakitulag a mairelasion iti tunggal maysa. Kaaduanna a karaman dita a tulag ti shared contribution, responsibilidad ken sanikua a sungsungbatan, ken patas a pannangsalaknib ti linteg. Ibilangmi kas isyu ti panagpapatas ken hustisia ti pannakasalaknib dagiti maiyannatup a kalintegan dagitoy a tattao. Kadagiti adu a pagilian, minoridad dagiti saan a mabilang kas heterosexual. Saan a nasayaat ti epekto kadakuada ti negatibo a panangkita kadakuada ti kagimongan, diskriminasion, panangpilit ken kinaranggas. Gapu iti daytoy, ipanawaganmi met kadagiti iglesia, gobierno, negosio ken dagiti organisasion dagiti umili nga aramidenda ti amin a kabaelanda tapno pukawenda ti kasta a nakillo a panangtratio ken itandudoda ti patas a kalintegan ken pannakasalaknib ti amin a tao.

J. Dagiti Kameng ti Minoridad a Relihion

Pasingkedanmi ti kalintegan dagiti kamkameng ti minoridad a relihion nga agdaydayaw a sikkappia ken mangibiag iti pammatida nga awan pagbutnganda a diskriminasion wenno pannakaidadanes. Kondenarenmi dagiti tignay ti aniaman nga indibidual, grupo wenno organisasion a manglais wenno mangtagibassit kadagiti kamkameng ti sabali a pammati. Kas Cristiano, ibilangmi dagiti kakasta a kababalin ken tignay kas maibusor iti bilin ni Jesus a panangayat iti pada a tao.

Igunam-gunammi kadagiti gobierno, negosio, iglesia ken dadduma pay nga institusion iti kagimongan tapno agtitinnulongda a mangpatalinaed ken mangsalaknib iti kalintegan dagiti amin a tattao a kamkameng ti maysa a relihion. Busorenmi ti aniaman a kita ti diskriminasion/panangidasdasig ken saan a nasayaat a trato kadagiti kamkameng ti minoria a relihion, agraman dagiti linteg a mangiparit iti kawes ken simbolo ti maysa a relihion, ken dagiti pablaak dagiti opisial ti gobierno a mangrubrubrob ti pananggura ken kinaranggas maibusor iti sabali a relihion. Ipanawaganmi ti responsable a panangireport ti media ti maipapan kadagiti relihion ket kondenarenmi ti pannakaiwaras ti saan nga umno ken ulbod nga impormasion maipapan kadagiti minoridad a relihion.

Itandudomi ti kalintegan dagiti amin a tattao a kameng ti aniaman a relihion a mangibiag iti pammatida, nga awanan iti saan a nainkalintegan ken saan a nasisita a legal, political ken pinansial a pakalappedan. Suportaranmi met ti kalintegan ti tunggal tao a mangpili iti pammatina, ket busorenmi dagiti aniaman a gandat a mangimandar ti papatien ti tattao wenno mangpilit wenno mangkontrol kadakuada a makipaset wenno agtalinaed a paset ti maysa a relihion iti kanito nga agdesisionda nga agikkat iti dayta a relihion. Saan a rumbeng a maaramat ti papatien ken relihion ti maysa nga indibidual tapno maipaidam kenkuana dagiti kangrunaan a kalinteganna a kas tao.

CHURCH & SOCIETY

The United Methodist Church

Living FAITH Seeking JUSTICE Pursuing PEACE

Dagiti Prinsipio Sosial ti Nagkaykaysa nga Iglesia Metodista kas inaprobaran ti General Conference ti 2024 a naaramid idiay Charlotte